

Nas tednik

kulturno - politično glasilo

Kronika

svetovnih in domačih dogodkov

Warmuth
VILLACH
BIETET
MEHR

LETO XI./STEVILKA 26

CELOVEC, DNE 2. JULIJA 1959

CENA 1.50 ŠILINGA

Zgodovina, učiteljica narodov

Prosvetni minister dežele Hessen v Zapadni Nemčiji je odredil, da bo v bodoče pouk zgodovine v vseh zaključnih razredih državnih srednjih šol moral biti osredotočen na dobo po letu 1918. Podobne odloke pripravljata tudi deželi Niža Saška in Württemberg-Baden. Posebnost sedanje ureditve zvezne republike Zapadne Nemčije je v tem, da je vse šolstvo zadeva posameznih dežel, ne pa osrednje vlade.

Sama po sebi se ta vest ne zdi prav nič pomembna, toda ako pogledamo nekoliko v ozadje, iz katerega je izšla, pa se nam pokaže v povsem drugačni luči.

Prosvetni minister deželne vlade v Hessenu, prof. Ernest Schütte je namreč izdal svoj odlok potem, ko je pregledal pouk zgodovine v zadnjih razredih srednjih šol. Skupno je bilo pregledanih 266 razredov, katerih učenci so bili v starosti od 18 do 19 let. V 50 razredih so profesorji prišli z zgodovino samo do leta 1870, ko je bilo v Versaillesu proglašeno nemško cesarstvo ali Reich. Potem so jim pa zaprle usta — počitnice. Tako maturantje niso ničesar zvedeli in jim pri maturitetnem izpitu tudi ni bilo treba ničesar vedeti o Hitlerju in nacistični dobi. V približno polovici razredov je bila Hitlerjeva doba tisočletnega rajha samo mimogrede omenjena, pa še to povečini v zadnjih dveh tednih pred počitnicami.

Še do zanimivejših rezultatov pa je prišel neki poročevalec hessenske državne televizijske postaje, ki je pobasal svojo težko kamero in hodil od razreda do razreda po hessenskih šolah. Tudi to preskavo je sprožil prof. Schütte. Televizijski poročevalec je študentom stavil dve vprašanji: „Kaj veste o Hitlerju?“ in „Koliko ljudi je pomoril Hitler?“

Eden za drugim so vstajali študentje in njihovi odgovori so bili:

„Hitler je oživil Nemčijo.“ — „Odpravil je brezposelnost in zgradil avtoceste.“ — „Vladal je od leta 1933 do 1945.“ In tako naprej.

Vse pa je prekosil nek poldorasli mladenič: „Hitler je zgradil Autobahnen in odpravil brezposelnost, kar je bilo dobro. Začel je vojno, kar ni bilo tako dobro. Izgubil je vojno in to je bilo najslabše.“

O krvolednosti nacistov, o koncentracijskih taboriščih, o sežiganju Židov, Poljakov in drugih ujetnikov, o ropanju, morjenju in pustošenju po vsej zasedeni Evropi je le malo kdo kaj vedel. Te reči so v šolskih knjigah le zelo na kratko omenjene, v glavnem pa učitelji oz. profesorji zatrjujejo, češ da jim zaradi preobila druge snovi „čas ni dopuščal“ te zadeve podrobneje obravnavati. Torej krivi bi naj bili učni načrti. Hamburški list „Die Welt“ je ogorčeno vzkliknil: „Učni načrti vendar ne padajo z neba, ampak jih je moral nekdo sestaviti!“ In dr. Kurt Frey, tajnik konference nemških deželnih prosvetnih ministrov, katere naloga je usklajevanje vzgoje v vsej Zapadni Nemčiji, je dejal: „To ljudstvo je še vedno duhovno bolno, bolj kot človek na prvi pogled misli. Devetindeset odstotkov se še ni dokopalo do spoznanja, da se moramo okleniti novih zamisli, da Reicha ni več in da se nikdar ne more povrniti.“

O šolskih knjigah je dejal nek mlad Nemec, ki je — bela vrana — iz lastnega zanimanja študiral dobo po letu 1918:

„Šolskim učbenikom manjka smisel za resničnost. Često obravnavajo nacistično dobo na način, ki bi bil primeren za zgodovino srednjega veka. V zadnjem času so marsikateri mladež človeka pretresla odkritja ob priliki procesov proti SS-ovskim stražam. V knjigah pa je samo rečeno, da je bilo mnogo ljudi pobitih, da je bilo preganjanje strašno in tako dalje, toda z nobeno besedo ni prikazana krutost in resnična podoba tega, kar se je dogajalo.“

Pred nekaj leti je neki mož, ki je tudi v marsikaterem drugem pogledu imel svojevrstne misli, zapisal: „Menda je na svetu težko najti ljudstvo, ki se uči več zgodovine kot Nemci, vendar je tudi težko najti ljudstvo, ki se je iz zgodovine manj nauči, kot prav Nemci.“ Temu možu je bilo ime Adolf Hitler.

V interesu Nemcev samih in vse Evrope je, da ne bi obveljala Hitlerjeva, ampak da bi se sicer redkoštevilni, a pogumni možje kot prof. Schütte, dr. Frey mogli uveljaviti.

Im Namen der Republik!

Das Bezirksgericht Klagenfurt hat in Gegenwart des Richters Dr. Josef Persche und des Schriftführers Dr. Polley in Anwesenheit des Privatanklägers Wolfgang Mayerhofer, seines Vertreters Rechtsanwalt Dr. Karl Mayer und des Macht habers und Verteidigers des Beschuldigten Janko Janecic, Rechtsanwalt Dr. Hugo Schally, über die ob Übertretung gegen die Sicherheit der Ehre erhobene Anklage nach öffentlich und in Abwesenheit des Beschuldigten durchgeführten Hauptverhandlung zu Recht erkannt:

Janko Janecic
48 Jahre, verh., Redakteur,
ist

schuldig,

als verantwortlicher Redakteur der periodischen Druckschrift »Nas tednik Kronika« jene Sorgfalt vernachlässigt zu haben, bei deren pflichtgemässer Anwendung die Aufnahme des nach §§ 488, 491 StG. strafbaren Inhaltes, und zwar der Behauptungen

1.) in der Ausgabe vom 22. 5. 1958, Nr. 21,

a) Dr. Wolfgang Mayerhofer habe massive Drohungen überlegt erhoben und wende Methoden an, die in totalitären Staaten üblich seien,

b) er glaube, das zweite Landvolk in Kärnten, die Slovenen, auslöschen zu können,

c) heute sehe man im Lande, dass der Geist, der die Aussiedlung von 1942 heraufbeschwor, neue Blüten treibe,

2.) in der Ausgabe vom 10. 7. 1958, Nr. 28, daß die Jugend rücksichtslos zu ausgeprägt politischen Zwecken mißbraucht werde, und dass es sich um die Stimme einer handvoll unverbesserlicher Hetzer zur Feindschaft ohne Rücksicht im Volke handle, die beim Volke keine Stütze fand,

3.) in der Ausgabe vom 17. 7. 1958, Nr. 29,

a) bei den Sitzungen der Elternvereinerung sei der einzige Punkt der Tagesordnung Hetze gegen die Slovenen und Hauptredner bei diesen Sitzungen sei fast immer der Privatankläger gewesen,

b) die Ansicht des Privatanklägers über den Unterricht der zweiten Landes-

sprache zeige in anschaulicher Weise seine Überheblichkeit und seinen Glauben an den grösseren Wert des Deutschtums und die Minderwertigkeit des Slowenischen, und er habe vermutlich diese Ansichten noch aus jüngstvergangener Epoche des deutschen Übermenschen bewahrt,

wobei die Behauptungen unter 1.) a) und 3. a) den Privatankläger Dr. Wolfgang Mayerhofer durch entstellte Tatsachen unehrenhafter und unsittlicher Handlungen beschuldigen, welche diesen in der öffentlichen Meinung verächtlich zu machen oder herabzusetzen geeignet sind, und die Behauptungen unter 1.) b) und c), 2.) und 3.) b) den Privatankläger namentlich und durch auf ihn passende Kennzeichen ohne Anführung bestimmter Tatsachen verächtlicher Eigenschaften und Gesinnungen zeihen, unterblieben wäre.

Er hat hiedurch die Übertretung der Vernachlässigung pflichtgemässer Sorgfalt eines verantwortlichen Redakteurs nach § 30 (1) PressG. begangen und wird hiefür nach § 30 (4) PressGes. unter Anwendung des § 5 (1) PressGes.

zu einer Geldstrafe in der Höhe von 1.200.- (eintausendzweihundert) Schilling im Falle der Uneinbringlichkeit zu einer Woche Arrest,

und zu einer Geldbuße in der Höhe von 500.- (fünfhundert) Schilling an den Privatankläger Dr. Wolfgang Mayerhofer,

gemäss § 389 StPO. zum Ersatz der Kosten des Strafverfahrens und gem. § 43 PressGes. zur Veröffentlichung dieses Urteils in der ersten oder zweiten Nummer der in Klagenfurt erscheinenden periodischen Druckschrift »Nas tednik Kronika«, nachdem das Urteil rechtskräftig geworden ist, in der im § 23 PressGes. vorgeschriebenen Weise verurteilt.

Gemäss § 5 (2) PressGes. haftet der Herausgeber und Eigentümer der periodischen Druckschrift »Nas tednik Kronika« für die verhängte Geldstrafe und Geldbuße mit dem Beschuldigten zur ungeteilten Hand.

Bezirksgericht Klagenfurt,
Abt. 5, am 14. I. 1959

Objavljamo sodbo kot nam je zaukazano. O tej zadevi bomo še spregovorili. — Ur.

Arabci med rubljem in dolarjem

Iz Kaira poročajo, da je egiptovska vlada odobrila sovjetski tehnični načrt za zgradbo Asuanskega prekopa, za katerega bo Sovjetska zveza prispevala tudi večji del denarja v obliki posebnega posojila. S tem je padel dokončno v koš načrt, ki ga je predložila neka angleška firma. Celo londonski »Times« priznava, da je sovjetski načrt tehnično in gospodarsko ugodnejši, kajti predvideva dovršitev gradbenih del v šestih letih, dočim bi izvedba angleškega načrta zahtevala 10 let.

Gradnja električnih central je namreč tudi eno izmed tehničnih področij, na katerih so Rusi prvovrstni strokovnjaki in se lahko kosajo s komur koli. Na ruskih rekah so v zadnjih desetletjih zgradili orjaške električne centrale, ki so omogočile tako naglo elektrifikacijo in industrializacijo obširne dežele. Kar se pa dolgotrajnosti angleškega načrta za Assuan tiče, pa nekateri sumijo, da je angleška firma izdelala svoj načrt tako, da bi ob njega izvedbi ona in njene soudeleženke (računali

so na zapadnonemške, francoske, ameriške in japonske družbe) največ zaslužile.

Poleg zmanjšanja stroškov pri gradnji pa ima sovjetski načrt še drugo prednost, namreč električne centrale na tem velikanem jezu, ki bo spremenil obličje in gospodarsko strukturo Egipta, bodo začele prej delovati in proizvajati energijo ter namakati stotisoče hektarjev puščave.

Odobritev sovjetskega načrta pa ima tudi neprijetne politične posledice za Zasad. Pomeni namreč, da bodo gradnjo izvedli sovjetski strokovnjaki. Na zapadu sicer prevladuje mnenje, da ni nobena nesreča, ako se Sovjetska zveza spusti z Ameriko v gospodarsko tekmo v zaostalih deželah Afrike in Azije, kajti ta bo zanjo, ki ji sami manjka kapitalov doma, mnogo težja kot za Ameriko, ki ima dolarjev na pretek. Toda v primeru Assuanskega jeza je zadeva drugačna. Gre za ključni projekt, ki je po obsegu največji v Afriki in bi njega izvršitev dala Sovjetski zvezi v roke učinkovito

sredstvo za izvajanja političnega pritiska na Egipt, ki je največja arabska država. Skratka pomenila bi novo postojanko Sovjetske zveze na »črnem kontinentu«.

Sicer pa se ob tem bodočem jezu kopičijo še drugi problemi. Egipt mora še pred začetkom gradnje dobiti privoljenje svoje sosedice — Sudana ob gornjem toku Nila, kajti znaten del sudanskega ozemlja z nekaj mesti bi ob izvršitvi načrta prišel pod vodo. Prizadeti bi bili tudi sudanski načrti za izkoriščanje vodnega bogastva Nila. Doslej Sudan ni bil pri volji, da pristane na Nasserjeve želje. Zadeva pa se tiče tudi Abesinije, kajti v njenih gorah izvira Nil.

Tudi tu še ni jasno, kdo se bo nazadnje smejal.

- K R A T K E V E S T I -

Strela je zadela v letalo s 68 potniki v višini 600 metrov malo po odletu z letališča Malpensa pri Milanu v Severni Italiji. Veliko štirimotorno letalo tipa Superconstellation, last ameriške družbe TWA, se je v plamenih v zraku razletelo in kosci razbitin ter trupel so ležali pet kilometrov daleč naokoli. Vsi potniki in člani posadke so bili mrtvi. Nesrečo je naznanil silovit pok eksplozije v zraku, nakar so se reševalni avtomobili bližnjega letališča takoj podali na kraj nesreče. Njihovo delo je zelo oviral dež in vihar. Na kraj nesreče je med prvimi prihitel milanski nadškof kardinal Montini, ki je podelil pogojno odvezo.

Italijanska vlada je dovolila ameriškim četam v Italiji, da izvedejo vaje v alpskem področju ob avstrijski in nemški meji. Namen teh vaj je preučitev možnosti zapore alpskih prelazov s pomočjo atomskih bomb, katerih eksplozije bi za dalj časa preprečile napadalec od severa in vzhoda prodor naprej proti jugu. Ta vest je zbudila precej negotovanja v Avstriji in južni Nemčiji, prav posebno pa med prebivalstvom prizadetih dolin. V istih dneh pa je zaradi hudega neurja in poškodb bil ustavljen ves promet preko Brennerja. Bil je to morda namig od zgoraj, da za zaporo alpskih prelazov niso neobhodno potrebne atomske bombe.

Wroclaw ima 410.000 prebivalcev, poroča poljski osrednji statistični urad. Nekdaj šlezjsko mesto, ki se je v Nemčiji imenovalo Breslau, je leta 1939 štel 629 tisoč prebivalcev. Večina je ob koncu vojne zapustila mesto, oz. bila izgnana na temelju potsdamskega sporazuma. Leta 1956 je bilo ondi le še 4000 Nemcev, pa še ti so v naslednjih letih povečini odšli k svojcem v Zapadno Nemčijo. Wroclaw ima sedaj največji presežek rojstev na vsem Poljskem in se prebivalstvo naglo veča, tako da bo leta 1980 mesto predvidoma imelo 1 milijon duš.

Guverner Long, države Louisiana (USA), o katerem smo v prejšnji številki poročali, da je bil na sodno povelje zaprt v norišnico, je dosegel izpustitev, ker je dokazal, da tiči za vso stvarjo njegova ljubosumna žena. Njegovo prvo uradno dejanje po zapustitvi norišnice je bilo, da je takoj odpustil iz državne službe tiste zdravnike, ki so ga bili prej proglasili za slaboumnega.

„Mladina poje“

je naslov pesmarici za koroško mladino, ki jo je odobrilo Zvezno prosvetno ministrstvo na Dunaju za uporabo na obveznih šolah. Prvi del je pravkar izšel in obsega 53 pesmi, ki so primerne tudi za izvenšolske zbornice. Podrobnejšo oceno knjige bomo prinesli v prihodnji številki.

Naročila zbira uprava »Mladega roda« v Celovcu, Viktringer Ring 26.

Politični teden

Po svetu ...

»Mirovna cona« in »hladna vojna«

Minuli teden sta se pojavila dva predloga o ustanovitvi »brezraketnih področij«. Ena bi naj bila na Balkanu, kjer je Sovjetska zveza z notami Italiji, Albaniji, Jugoslaviji, Madžarski, Grčiji, Romuniji in Turčiji ponovila svoj že znani predlog. Na severu bi pa naj bilo Baltsko morje spremenjeno v »morje miru«. Novi mane- ver sovjetske zveze spominja na znamenite strateške klešče. Te obstoje v tem, da »sovražnika« primeš z dveh strani, kjer je šibek, in ga nato stisneš.

Po prekinitvi ženevske konference, kjer se je hladna vojna šest tednov odigravala za zeleno mizo, se je ta boj sedaj zopet preselil »na prosto«, njegova pozornica je spet ves svet.

Najprej je ta novi sovjetski predlog odklonila na severu — baš nevtralna in miroljubna Švedska, ki je prek svojega zunanje- ga ministra Udena izjavila, da mora Balt- sko morje biti v miru in vojni prosto za vse ladje. Sicer pa je med obrežnimi drža- vami Baltika Sovjetska zveza edina — je pikro pripomnil —, ki poseduje atomske bombe ter rakete. Samo od nje je torej odvisno, ako Baltik v resnici ostane »cona miru«.

Na jugu so sovjetski sateliti to novo iniciativo njihovega moskovskega gospodar- ja seveda nemudoma in brez pridržka spre- jeli. V Beogradu in Atenah pa se nekoliko obotavljajo, pravijo, da morajo sovjetsko noto šele temeljito preštudirati.

Generalni tajnik Atlantskega pakta, Bel- gijec in socialist Spaak, ki se prav te dni mudi v Atenah ter vodi z grško vlado raz- govore o obrambnih zadevah, pa je oba predloga »brezraketnih con« takoj zavrgel iz načelnih razlogov, ki imajo brez dvoma nekaj zase. Dejal je, da je vprašanje atom- ske in raketne vojne oz. varnosti pred raketno-atomskimi napadi zadeva vsega sveta. Omejene »brezraketne cone«, oziro- ma pogodbe o takih conah, prizadetim ne bi nudile nobene resnične garancije pred napadom, pač pa bi jim samo vezale roke. Omejitev atomskega oboroževanja ter iz- ključitev vojne nevarnosti je moč doseči samo s splošnim sporazumom med vsemi velesilami, ki posedujejo ta orožja, in uved- bo učinkovite mednarodne kontrole nad atomskim oboroževanjem.

Po drugi strani pa je vnema Sovjetske zveze za ustvaritev pogodbenih »brezra- ketnih con« na severu in na jugu Evrope razumljiva, kajti iz baltskega kot iz bal- kanskega prostora je moč s sedanji ameri- škimi raketami na srednje proge doseči osrčje sovjetske industrije. S tega vidika bi torej sovjetski predlogi bili do neke meje upravičeni. Vendar ima ta sovjetska »mirovna« akcija eno »lepotno« napako. Sovjetska zveza namreč priznava, da ona po- seduje rakete, s katerimi more zadeti kate- ro koli točko na zemeljski obli, tudi — re- cimo — osrčje ameriške industrije. Zato bi »brezraketne cone« v Evropi služile sa- mo sovjetski varnosti, ne pa varnosti Evro- pe in Amerike.

De Gaulle v Rimu

Proces političnega in vojaškega utrjeva- nja pa se v osrčju Evrope nadaljuje, kar je pokazal obisk francoskega državnega predsednika De Gaulle v Italiji.

Obisk se je začel s pogledom nazaj, namreč s slovesnostmi ob 100-letnici bitke pri Solferimu, ko so v Severni Italiji zdru- žene francosko italijanske čete porazile Avstrijce, katerim je manjkala izkušena ro- ka vojskovodje Radetzkega, ki je bil Čeh po rodu. Na slovesnostih so nastopili od- delki francoske in italijanske vojske, po- vabljeni pa je bila tudi Avstrija, da pošlje vojaško zastopstvo, vendar je obrambno ministrstvo povabilo zavrnilo.

Tako Francija kot Italija spadata med stebre atlantskega zavezništva. Italija je že pristala na zgraditev raketnih izstrelšč na svojem ozemlju. Pravijo, da je bil namen De Gaullova obiska pridobiti Italijo za načrt »Sredozemske zveze«, ki bi obsegala Francijo, Italijo, Španijo, Marok in Tunizijo. Vendar izgleda, da De Gaulle v Rimu ni našel posebno ugodnih tal za svojo mi- sel, kajti taka sredozemska povezava gotovo ne bi bila všeč Veliki Britaniji, ki ima v Sredozemlju še vedno velike interese, po drugi strani pa se Italija ne želi zameriti

v arabskem svetu, s katerim ona vzdržuje dobre stike, dočim je Francija zaradi Al- žira ondi zelo nepriljubljena. Zgolj pri- tegnitev Maroka in Tunizije bi Arabci smatrali za poskus razcepiti arabsko edi- nost, ki je že itak zelo šibka, kajti nacio- nalistična gesla so za praktično in realno politiko premalo.

Višek De Gaullova obiska je bil v Ri- mu, kjer so mu priredili slovesen sprejem na Kapitolu, sedežu rimske občine. V za- ključnem poročilu pravita obe vladi, da je obisk utrdil prijateljstvo med obema »latinskima sestrinama«, o sredozemskem paktu ni niti besedice, pač pa se bosta obe vladi trudili, da ojačata sodelovanje v okvi- ru Atlantskega pakta in Evropske gospo- darske skupnosti.

... in pri nas v Avstriji

Še vedno brez vlade

Čeprav gredo pogajanja med obema stran- kama že v šesti teden. Stvar začenja javnost že skrbeti, kajti važni državni posli ča- kajo na rešitev, čas pa teče.

Po tem ko so socialisti odklonili dva na- črta za sestavo nove vlade, ki jih je pred- ložila OeVP, je bila sedaj vrsta na SPOe, da pride na dan s predlogi za rešitev vla- dne krize.

Socialistični predlog — nazaj v letu 1953

To so ti storili in sicer so predlagali se- stavo vlade na isti način kot leta 1953. Volilni položaj je v resnici precej podoben, kajti tudi takrat je imela OeVP v parlamentu samo enega poslanca več kot SPOe, dočim je tudi takrat dobila več glasov kot OeVP. Izvedba tega predloga bi pomenila, da bi bilo zopet obnovljeno »kraljestvo Waldbrunnere«, to se pravi so- cialistična uprava vseh podržavljenih pod- jetij in radia, dočim bi bilo obrambno ministrstvo ukinjeno kot samostojna usta- nova in postalo zgolj oddelek kanclerje- vega urada, pri čemer bi njegov politični šef morda niti ne imel več ranga mini- stra.

Socialisti utemeljujejo svoj predlog s tem, da bi bilo na tak način zopet upostav- ljeno ravnotežje v vladi. Na eni strani bi bila v rokah socialistov podržavljena pod- jetja s samostojnim gospodarstvom, po dru- gi strani bi pa finančni minister ohranil neokrnjene vse svoje gospodarske kompe- tence.

Državni predsednik posreduje

Ta predlog pa ni naletel na posebno navdušenje pri OeVP, kot je bilo priča- kovati. Čeprav je res, da je volilni izid zadnjih volitev precej podoben položaju leta 1953, so se pa časi temeljito spreme- nili. Leta 1953 še ni bilo državne pogodbe. Takrat je bila zvezna vlada še v marsičem

vezana po visokih komisarjih zasedbenih sil, oz. se je morala nanje ozirati. Takrat so se končno pogajanja za državno po- godbo nahajala v zaključni fazi in treba je bilo iz notranjepolitičnih in zunanje- političnih razlogov na vsak način ohraniti slogo in dokazati velesilam, da je država zrela za politično neodvisnost in demokra- cijo.

V pogajanja se je vključil sam državni predsednik Schärff, da pomaga premostiti prepade med obema strankama. Zaenkrat tudi njemu ni uspelo pripraviti obeh skre- ganih dosedanjih partnerjev do nove »po- roke iz interesov, kajti ljubezni med nji- ma gotovo ni več, če je je sploh kdaj kaj bilo.

Govorice o novih volitvah

Čeprav se razgovori vrše v mirnem in stvarnem tonu, pa pod pokrilom zuna- njega miru tli žerjavica bojaželjnosti. Do- slej je bilo samo iz krogov OeVP, in še to zgolj nižjih, slišati govorce o novih vo- litvah v bližnji bodočnosti, ako pogajanja propadejo. Sedaj pa je to možnost ome- nil v svojem tedenskem radijskem govoru sam šef socialistične stranke dr. Pitter- mann. Vsekakor pa že vsem gre potrplje- nje h koncu.

Najbolj pa gre potrpljenje h koncu ljudstvu, kajti v tej dobi medvladja so za- čele cene nenadoma zopet naglo rasti, po- sebno cene živil v trgovski prodaji. Zato je Sindikalna zveza že zahtevala takojšnji sestanek paritetne komisije, da razpravlja o nastalem položaju, posebno pa o »pri- lagoditvi« plač cenam. Komisija se pa ne more sestati, ker mora biti prej sestav-ljena vlada in ta šele sestavi nato omenje- no komisijo.

Porast cen živil v trgovini je v toliko vznemirljivejši, ker se na splošno cene kme- tijskih pridelkov niso dvignile. Ostale so še vnaprej znatno nižje kot cene industri- skih izdelkov. Delavcem tudi krajšajo de- lovni čas, dočim morajo ljudje na kme- tih vedno več delati.

Zato ni čuda, če mladi ljudje beže s kmetov v mesta, v tovarne, kmetje pa pri volitvah ostanejo — doma.

Eden izmed razlogov, da je OeVP utr- pela tolike izgube pri volitvah, je prav v tem, da se je prezgodaj pustila omečiti od socialističnega odpora proti novemu kme- tijskemu zakonu. Tu so pač industrijski krogi v OeVP mislili samo na svoje nepo- srednje interese, ne pa na jutrišnji dan.

Dnarec ni, al' pa so ...

Minuli teden so prinesli časopisi vest, da bo finančni minister moral izplačati okrog 2 milijona šil. tistim poslancem, ki so samo še bivši, to je niso bili nanovo iz- voljeni. Je to neke vrste odpravnina po štirih letih »službe« ljudstvu, čeprav je v tej službi tudi ves čas vlekel vsaj po 8.000 šil. mesečno. Po drugi strani pa fi- nančni minister tarna, da nima denarja za šole, ceste, stanovanja itd.

Papeževo voščilo kardinalu Stepincu

(AI) Iz Vatikanskega mesta poročajo: Sveti oče Janez XXIII. je poslal zagrebške- mu nadškofu kardinalu Stepincu pismo s čestitkami in blagoslovom za 25-letnico njegovega škofovskega posvečenja.

Glasiło Svete stolice, »Oservatore Ro- mano« prinaša za ta kardinalov jubilej poseben članek, v katerem pravi, da za- grebški nadškof ne more opravljati svoje službe, ker je konfiniran. List piše o živ- ljenju cerkvenega kneza, ki je vse poteka- lo v službi Cerkve, in pravi, da je kardi- nal Stepinac vedno odločno ugovarjal pro- ti sleherni obliki nasilja, naj je prihajala

s katere koli strani in pod katero koli za- stavo.

Nadškofa Stepinca so jugoslovanske ko- munistične oblasti dale zapreti septembra 1946 in ga obsoditi na 16 let ječe. Do de- cembra 1951 je bil zaprt v kaznilnici v Le- poglavi, nato pa so mu določili prisilno bivališče v župnišču rojstne vasi Krašič, kjer je še vedno v hišnem zaporu.

»Tam,« pravi vatikanski list, »kardinal posvečuje svoje dneve molitvi, premišlje- vanju Svetega pisma in prevajanju asket- skih del ter živi strogo življenje, katero je vedno ljubil ...«

Priprave za Koroški velesejem

Gradbena dela na novi velesejski dvo- rani dobro napredujejo in bo za letošnje razstavo že mogla služiti svojemu namenu. V njej bo nameščena reprezentativna raz- stava pohištva, na kateri bodo sodelovale priznane koroške firme, pa tudi razstav- ljalci iz ostalih zveznih dežel in iz tujine.

Nova dvorana bo stopila na mesto do- sedanjih provizoričnih šatorov in bo nu- dila mnogo ugodnejše pogoje za pohištve- no razstavo.

Na razstavi bodo pohištva vseh vrst in za vse namene: stilna in serijska pohištva, spalnice, jedilnice in dnevne sobe, kuhinjska oprava, otroške sobe, oblaženo po- hištvo in še marsikaj drugega v raznovrst-

nih izvedbah ter za razne denarnice. Ne- katere firme, ki pa že imajo stalne pa- viljone, bodo še naprej ondi razstavljale svoje izdelke.

Pohištvena razstava je ena izmed največ- jih privlačnosti Koroškega velesejma zato že sedaj vlada zanj med občinstvom ve- liko zanimanje.

Gospodinje so izvedle mesno stavko v kraju Wunsiedel na Gornjem Frankov- skem, kjer so mesarji pred kratkim zvišali cene. Stavka je tako dobro uspela, da so mesarji kapitulirali in zopet znižali cene.

SLOVENC

doma in po svetu

Dr. Bogomil Vošnjak - umrl

Nepričakovano je v Washingtonu (USA) po krat- ki bolezni umrl dr. Bogomil Vošnjak, bivši mini- ster, diplomat, pisatelj in javni delavec.

Dr. Vošnjak je sorazmerno mlad stopil v po- litiko med prvo svetovno vojno, ko je postal član in kasneje tajnik Jugoslovanskega odbora v Lon- donu.

V dobi med obema vojnama se je udeleževal v vrstah slovenske napredne stranke, katere pod- predsednik je bil. Dalj časa je bil tudi v diplo- matski službi. Bil pa je tudi športnik, izbornen jahač ter poznavalec plemenitih konj. Po koncu druge svetovne vojne je nekaj časa živel v Italiji, nato pa se je preselil v Združene države, kjer je mogel svoje obširno pravno in gospodarsko zna- nje nuditi ameriški mladini kot univerzitetni pro- fesor. Sodeloval je v tej dobi tudi pri raznih znan- stvenih revijah, v katerih je pisal o problemih ju- gozapadne Evrope. Njegovo zadnje službeno me- sto je bilo v »Library of Congress«, knjižnici ame- riškega parlamenta, ki je obenem največja knjiž- nica v Ameriki.

Pokojnika so položili k večnemu počitku v Wa- shingtonu. Bodi mu lahka tuja zemlja, na kateri je do svoje smrti delal za svoj narod.

Prof. Anton Trost - 70-letnik

Na Dunaju je minuli teden praznoval 70. rojstni dan prof. Anton Trost, oče slovenskih pianistov in eden izmed slovenskih umetnikov, ki so dosegli mednarodno priznanje.

Jubilant se je rodil v Vodichah pri Ljubljani. Po končani gimnaziji je odšel na Dunaj, kjer je glasbeno akademijo dovršil z odličnim uspehom, obenem pa si je pridobil tudi slovito Lisztovo na- grado za pianiste. Potem skupaj s hrvaškim violin- skim virtuozom Zlatkom Balokovičem začel plodno dobo koncertov po Sloveniji, Hrvaški, pa tudi po vseh velemestih Evrope. Le dve leti po dovršenih študijah je poučeval na ljubljanski Glasbeni ma- tici, a leta 1914. se je preselil na Dunaj, kjer se je uveljavil kot glasbeni umetnik in vzgojitelj. Vsako leto je prišel v domovino in prirejal kon- certe. On je prvi nudil slovenskemu občinstvu vrhunske izvedbe klavirskih klasikov, predvsem Brahmsa in Beethovna, po drugi strani pa je na Dunaju in v tujini predvajal izvirne slovenske skladatelje in jim tako utiral pot v svet. Na Du- naju je tudi ustanovil Slovenski krožek, ki je zbiral rojake ob donavski prestolnici. Sam mu je bil dolga leta predsednik.

Leta 1939 je bil pozvan v Ljubljano za profe- sorja na malo prej ustanovljeni Glasbeni akade- miji in imenovan za njenega prvega rektorja. Za- čela se je nova doba njegovega ustvarjanja. Sloven- skemu narodu je vzgojil vrsto izbornih pianistov, ki so potem, ko se je v povojni dobi vrnil na Dunaj, nadaljevali njegovo delo.

To je v kratkih skopih besedah življenjska pot moža, ki je dosegel največje uspehe v mednarod- nem svetu, obenem pa se je zavedal pripadnosti k svojem narodu, kateremu je z vso predanostjo posvetil svoje najboljše sile.

Polovico nagrad so odnesli

Na tekmovanju glasbenih šol iz vse Jugoslavije so se slovenske šole zelo dobro izkazale. Njihovi gojenci in gojenke so pobrali kar polovico vseh nagrad. Od 8 razpisanih prvih nagrad so 4 šle v Slovenijo, od 13 drugih in tretjih nagrad pa 6. Tekme so se udeležile ločeno nižje in srednje glas- bene šole.

Prve nagrade so dobili: za violino Marjan Ka- ruza (nižja glasbena šola Ljubljana-Šiška) in Pri- mož Novšak (srednja glasbena šola v Ljubljani); za oboo Branko Mlakar (srednja glasbena šola v Mariboru); za flavto Silvo Sopotnik (srednja glas- bena šola v Ljubljani).

Druga nagrada je bila podeljena za violino Gor- janu Košuti (nižja glasbena šola Ljubljana-Šiška); za violončelo Vojki Cunja (srednja glasbena šola v Ljubljani); za komorno glasbo triu bratov Lo- rencov (nižja glasbena šola Ljubljana-Vič) in triu srednje glasbene šole v Ljubljani: Marjetka Koro- šec, Breda in Alenka Koch.

Tretjo nagrado za violino je dobila Breda Koch (srednja glasbena šola v Ljubljani) in Jani Golob (nižja glasbena šola Ljubljana-Center).

Slovenski narodni plesi v knjižni izdaji

Glasbeno-narodopisni institut v Ljubljani izdaja posebno vrsto knjig, v katerih so zbrani slovenski narodni plesi. V prvem zvezku, ki je izšel pred ne- kaj leti, so bili obdelani slovenski ljudski plesi na Primorskem. Sedaj je sledil drugi zvezek z na- slovom: Slovenski plesi na Koroškem. Melodije je zabeležil in plese opisal France Marolt, fotografije pa je posnel Peter Kocjančič. Koreografe in kine- tograme (posebne znake za označevanje plesov) je izdelala Marija Šuštar. Posebno vrednost ima do- datna razlaga v slovenskem in angleškem jeziku.

OKO moderne vojske

V današnji dobi nadzvočnih letal, jedrskih bomb in raket, ko je obramba pred nenadnim napadom življenjske važnosti za obstoj, je uspešnost izvidniških naprav ravno tako važna kot moč bojnega orožja. Zato bomo danes nekoliko opisali razvoj in vlogo izvidniškega letalstva.

Zračno izvidništvo se je začelo že leta 1794, ko so Francozi v vojni z Avstrijo uporabili kot opazovalnico balon, napolnjen s toplim plinom. V prvi svetovni vojni je bilo ogledništvo poglavitna naloga letalstva. Potem pa so generalni štabi začeli ceniti fotografiranje iz zraka. V drugi svetovni vojni so izvidniški oddelki uspešno uporabljali že barvno fotografijo, infrardeče filme in izredno občutljive pankromatske filme, ki so omogočali nočno snemanje ob siju svetilnih bomb. Danes pa ob 6000 km dolgem pasu, ki gre od Skandinavskega polotoka do Dardanel in loči svobodno Evropo od komunističnega bloka, letajo hitra reakcijska letala, katerih naloga je opazovanje.

V Nemčiji sta dve ameriški izvidniški skupini. Vsak dan, v lepem in slabem vremenu, se vzdignejo ogledna letala, da fotografirajo obširne pokrajine do najmanjših podrobnosti. Pred leti se je naloga fotografskega operaterja omejevala na opazovanje in fotografiranje. Ta razvoj letalstva je zahteval nove fotografske kontrolne aparate.

Pri počasnem letanju v veliki višini je fotoaparat starega tipa še uporaben, toda pri visoki hitrosti so slike motne. Zato so tehniki iznašli aparat, ki je odpravil to pomanjkljivost. Je namreč brez zaklopa in film teče za zaslonko s hitrostjo, ki je sorazmerna hitrosti letala in višini leta. Rezultat je ena sama dolga slika, ne pa vrsta posamičnih slik, kot pri običajnih aparatih.

Posneti filmi potem gredo v laboratorije, kjer jih razvijejo in povečajo. Končno pa pride slika v roke večaku, ki bo

moral poročati, kaj se da iz nje ugotoviti. Iz slike, ki je bila posneta iz višine 10.000 do 12.000 metrov, izvežbani tehnik odkrije presenetljive podrobnosti. Pred časom so dali izvedencu v roke sliko, na kateri bi nevešče oko videlo le ceste in podolgovato zgradbo. Edina znana podatka sta bila še čas, v katerem je bila slika posneta, in pa lega kraja. Nekaj časa pozneje se je tehnik vrnil z dve strani dolgim poročilom, kjer je točno opisal vse industrijske objekte in ostale vojaške zanimivosti tistega kraja. Pravilno je ugotovil, da je tam neka električna centrala, in navedel število turbin, generatorjev in transformatorjev. Našel je 36 tovornih železniških voz in vedel povedati, da od teh samo štirje niso bili natovorjeni s premogom.

Kako je mogel vse to ugotoviti? Začel je z znanim predmetom; v tem primeru je bil to telegrafski drog, ker je njih višina povsod enaka. Pomagal mu je tudi avtomobil, ki ga je odkril v nekem parku. S temi podatki in s svojim poznanjem industrije, letalstva, prevozne in vojaške tehnike in matematike je mogel priti do tako točnih informacij.

Poveljniki na glavnih štabih zahtevajo od zračnega izvidništva natančnejše podatke, zato je potrebno stalno izboljševanje materiala, opreme in tehnikov. Zdaj preizkušajo zračno televizijo, uporabljajo pa že nov tip barvnega filma, ki lahko odkrije tudi kamuflirane objekte. Zlasti pa je za letalsko izvidništvo važna elektronika, ki je postala v zadnjem desetletju za vojaško tehniko naravnost nenadomestljiva.

Divje živali tudi ubogajo

Francoski pisatelj Roger Vaillant, je zaslodel zlasti s svojimi razburljivimi potopisi. Med drugim je prepotoval Ngorongoro, ki spada med največje naravne parke na svetu. Ta park je pravzaprav velikansko ognjeniško žrelo, ki se dviga 3.000 metrov nad pragozdovi Tanganjike v srcu Afrike. Prepotoval je z jeepom, to je avtomobilom, ki je prilagojen tudi za najtežje ozemlje, kjer sploh ni potov. Namen njegovega potovanja je bil preučevanje življenjskih navad med divjimi zverinami. Spremljal ga je izkušen vodnik — domačin.

Zanimivo je, da so se divje živali v teh orjaških parkih že tako navadile na »gle-dalce«, da se za avtomobile sploh ne zmenijo. Pač pa morajo le-ti biti zaprti, da

zverinam ne pride v nos vonj po človeku.

Najprej sta naletela na leoparda, nato pa so se zvrstile črede antilop, gazel in gnujev. (Gnu je konju in bivolu podobna žival.) Vse te črede so se pasle in hodile po preriji, ne da bi se zmenile druga za drugo. V visoki travi sta popotnika ugledala jato orlov mrhovinarjev, ki so s kremplji in kljuni trgali truplo gnuja. Njun jeep se je ustavil kakih sto metrov vstran od mrhovinarske gostije.

Nenadoma je prišla hijena. Počasi je krožila okoli orlov in njihove žrtve. »Ko se je povsem približala,« piše francoski popotnik, »je začela poskakovati. Š šapami je mlatila okoli sebe, da bi pregnala krilate mrhovinarje. Orli pa se je niso ustra-

šili, umikali so se le meter za metrom. Ta »nastop« hijene in orlov je bil podoben pogrebni svečanosti za poginulim gnujem.

Čez čas sta zagledala nosoroga, ki je s topotačimi koraki plašil črede zeber in antilop. Kmalu potem je prilomastilo skozi gozd kakih deset slonov, ki so teptali mlado drevje.

Šele okoli petih popoldne sta naletela na leve. »Vozila sva ob močvirju, kjer je raslo trstičje. Blizu močvirskega brega je kihal in kašljal lev. Vodnik je rekel, da se je lev najbrž zbudil nekaj trenutkov pred najinim prihodom. Kakih 30 metrov dalje je stala levinja v visoki travi. Ne da bi se premaknila, je strmela nekam v daljavo.

Izklopil sem motor, vendar se lev navzlic bližini ni zmenil za naju. Nenadoma se je zazibalo trstičje: šest mladih levov in levinj. Počasi so prihajali, trajalo je skoraj četrto ure. Mlade levinje so polegale ob starem levu. Eden izmed poldoraslih samcev se je približal mladi levinji in se je dotaknil s šapo, kakor da jo hoče pobožati. Stari lev je vstal in zamožklo zarjovel. Mladi je poslušno legel k njegovim nogam. Dodajam nekaj domišljije: stari lev se je ob tem verjetno prepričal o pokorščini mlajšega vrstnika, zato ga ni napadel, marveč je tudi sam legel. Stara levinja se je približala skupini, kakor da hoče vedeti, kaj se dogaja.

Domače zdravilo dobro dè

Kdor ne verjame, da domača zdravila in zelišča res nekaj veljajo, naj posluša tole resnično zgodbo.

Na Floridi živijo še Indijanci plemena Seminole, ki mnogo dajo na domača zelišča, zlasti na rastlinski čaj, ki zelo blazilno vpliva na živce.

Ko je pred kratkim za to zvedela velika ameriška tovarna za zdravila, je poslala svoje strokovnjake v naselje, kjer živijo Indijanci Seminole. Tu so zvedeli, da zna kuhati ta čaj samo stari Kachaganofte ali »Veliki tiger«, ki je bil 25 let njihov »medicinski mož« ali čarovnik.

Naložili so torej »Velikega tigra« na letalo in ga pripeljali v laboratorij, kjer je za dober denar razkril svojo skrivnost. Povedal je, da je za čaj potrebno najmanj dvanajst različnih trav in korenin. Recept,

ki ga je podedoval po očetu, je tako zamotan, da je trajalo sedem let, preden se je naučil pripraviti pravi čaj. Ta pa je tako čudovit, da pomaga pri vsakem duševnem obolenju.

Strokovnjaki so nato preizkusili čaj na beli miški, ki je vajena, da na glas zvonca skoči s pločvine in leseno ploščo, da se tako izogne električnemu udarcu. Po desetih minutah je miška na glas zvonca le počasi zlezla na les, po tridesetih minutah pa se za zvonec ni več zmenila in je ostala, kjer je bila.

Zdaj natančno raziskujejo vse sestavine v čaju in upajo, da bodo dobili novo imenitno pomirjevalno sredstvo. »Veliki tiger« je za svojo skrivnost že dobil novo kočo s kopalnico; če pa bo zdravilo iz njegovega čaja res tako imenitno, bo še obogatel.

Morska elektrarna

Po zadnji vojni smo pričeli vse drznejših načrtov za izkoriščanje vodnih virov, ki naj bi dali zlasti Evropi več električne sile. Med take načrte spada tudi tisti o postavitvi električne centrale v Gibraltarskem prelivu.

Sredozemskemu morju nenehno primankuje vode, ker izhlapeva hitreje, kot pa reke prinašajo novo. Če bi v Gibraltarju postavili jez, bi bila sredozemska gladina kmalu nižja od atlantske in voda bi tekla iz Atlantika v Sredozemlje ter gnala centralo, ki bi oskrbovala z energijo velik del Španije in Severne Afrike.

Nekateri strokovnjaki pa so se uprli temu načrtu. Oceanograf Henry Stommel, ki si je pridobil sloves s teorijo o morskih tokovih v oceanskih globinah, sodi, da bi uresničenje tega načrta povsem spremenilo podnebje ne le na atlantskih in sredozemskih obalah, marveč tudi marsikje drugod po svetu.

Vode na površju Atlantskega oceana vsebujejo namreč višji odstotek soli, kot pa jo je povprečno v morju. Zaradi tega je voda tega morja na površini zelo gosta. Ko se ohladi, se spušča v globino na dveh mestih, in sicer v severnem in južnem delu Atlantika.

Tako nastanejo vzdolž obal mogočni podmorski tokovi, ki se stekajo ob zemeljskem ravniku, nato pa se nadaljujejo v Indijskem oceanu in tudi v Tihem morju.

V nasprotju z atlantskimi površinskimi tokovi prinaša voda iz Sredozemskega morja v Atlantsko manj slano vodo. Če bi torej postavili na Gibraltarju jez za centralo, bi postajalo Sredozemsko morje čedalje bolj slano, ker bi dotekala vanj voda iz Atlantika.

S tem bi oslabei atlantski globinski tokovi, posledice tega pa bi se poznale v vseh svetovnih morjih. S tem bi se spremenil tudi rastlinski in živalski svet v Atlantiku. Vse skupaj bi lahko imelo že v bližnji prihodnosti usodne posledice in bi ugnilo spremeniti vse življenje na zemlji.

ZBIRALEC ZVONOV

»Papa bimbom« je častni vzdevek 75-letnega vpokojenega gozdarskega svetnika Alfreda Drossena iz Recklinghausna v Nemčiji. Tako ga namreč imenujejo prijatelji, ker zbira že 25 let majhne in velike zvonce z vsega sveta. Najstarejši zvon v njegovi zbirki je iz leta 1370.

FRAN ERJAVEC, Pariz:

244

KOROŠKI SLOVENC

(III. del)

Na Novega leta dan 1806., ko je prispela v Celovec vest o dne 26. XII. sklenjenem miru, se je vršila velika francoska vojaška parada s slovesno zahvalno službo božjo v stolnici. Čeprav je torej izdal Ney navedeno zahtevo po dajatvah v blagu in denarju že po sklenitvi miru, je vendar ni preklical, temveč je radi neplačila zahtevanega preduma 400.000 Fr na omenjenih 5 milijonov vojne odškodnine dne 3. I. ukazal zapreti vse člane upravne komisije. Zahtevo po dobavi več tisoč motik, rovin, cepinov, sekir, desk itd. za sestavljanje zasilnih vojaških mostov (pontonov) so spremenili v denarno dajatev 3000 gld, dobavljanje pijače in strošnic pa v znesek 18.000 gld.

Dne 4. I. 1806, ko je hotel Ney že odvesti vse člane deželne upravne komisije kot talce, je pa prinesel šentviški poštars osebno v Celovec dospelo uradno brzojavko o sklenjenem miru, obenem z navodilom, da prevzame do dne 1. I. (t. j. do dneva izmenjave ratifikacij mirovne pogodbe) še neplačane kontribucije država sama in da je treba vrniti vsa vplačila, plačana po 1. januarju. Ker so bili vsi člani upravne komisije zaprti, je to brzojavko sprejel predsednik apelacijskega sodišča baron U l m, jo dal natisniti in naslednji dan javno razširiti, obenem jo je pa sporočil tudi francoskemu maršalu, ki je nato ukazal izpustiti zaprte člane komisije. Sedaj so hoteli Francozi odpeljati s seboj vsa skladišča, vendar so se pogodili za 30.000 gld odškodnine. Popustili pa niso glede zgoraj

omenjenih drugih dajatev (kontribucij), od katerih je odpadlo na sam Celovec 260.000 frankov. Zagrozili so, da bodo odpeljali s seboj celo pohištvo in druge premičnine zasebnikov, ako se plačilo takoj ne izvrši, ter so začeli (6. I.) v Celovcu to grožnjo že kar izvajati. Tedaj je uporabila upravna komisija vsa sredstva ter zbrala pri vseh javnih ustanovah in zasebnikih za 150.000 bančnih nakaznic kot protivrednost za zgoraj navedene dajatve v blagu. Nato je maršal Ney dne 10. I. 1806. odpotoval iz Celovca proti Salzburgu, toda vsem vodilnim francoskim osebnostim so morali dati Korošci še posebne »prijoljške« (Ney n. pr. 60 volov), da bi jim pred odhodom ne zagodili še kakih novih težav. Za kritje teh in drugih stroškov je razpisala upravna komisija prostovoljno posojilo v znesku 400.000 frankov.

Po odhodu Neyevega vojnega zbora so ga pa zamenjale druge, počasi se umikajoče francoske čete. Prvi so vkorakali v Celovec oddelki generala V i a l l a t a, ki so spadali k vojnemu zboru maršala Marmonta in že dne 12. I. je prispel tudi M a r m o n t sam. Ta se sicer v Celovcu ni zadržal, ker si je uredil svoj začasni glavni stan v Trstu, a v Celovcu ga je zastopal general D a r m a g n a c. Veliko pozornost je tedaj vzbudila na Koroškem prepeljava težkih oblegovalnih topov, ki so jih Francozi našli in zaplenili v dunajski orožarni. Za prvo skupino 28 topov so rabili 800 konj, ki jih je seveda morala dati na razpolago dežela. Ker jih ni bilo mogoče dobiti, so si pomagali čez Podkorensko sedlo z najetimi konji prevoznikov, in to po 5 gld 20 krajc. od enega stota. Spotoma je pa prevoz vendarle običal in je morala priskočiti na pomoč še druga vprega. Da bi si pri prevozu še preostalih 51 topov prihranili take dvojne stroške, so se pogodili za 15.000 gld, da jih prepeljejo Francozi sami, toda za prehrano 1050 mož francoskega vojaštva in 1250 konj je mo-

rala vendarle skrbeti dežela. Končno sta prispela v Celovec dne 15. I. še generala G r o u c h y in M a s s a b e a u. Njiju čete so bile pa vzorno disciplinirane, zato je dežela poklonila v zahvalo prvemu 6000 gld in drugemu 2000 gld.

Dne 14. I. je cesar sporočil, da je bilo ukrenjeno vse potrebno, da se prepreči še nadaljnja francoska izsiljevanja in je obenem tudi pohvalil deželno upravno komisijo za njeno dotedanje delo. Toda ta je prihajala v vedno večje denarne stiske. Ker ji ni uspelo najeti 200.000 gld posojila na Dunaju, ni mogla plačevati več niti najnujnejših tekočih potrebščin. Veliko razburjenje je povzročilo tudi izropanje vasi Peče pri Podklostru, ki ga je zagrešilo moštvo zgoraj omenjenega francoskega topniškega prevoza. Pri tem je prišlo celo do krvavega spopada s prebivalstvom; da bi te v bodoče preprečila, je dala upravna komisija na svoje stroške prepekljati še poslednje topove čez mejo do Pontablja, kjer jih je izročila francoskemu prevozu. Pri nabiranju prevoznikov se je pa več kmetov iz okoliša Ostrovice uprlo, tako da so jih morali ukloniti s francosko vojaško eksekucijo. Dne 6. II. se je francosko vojaštvo iz Trsta upravni komisiji zahvalilo za dotedanje dobro preskrbo čet ter najavilo skorajšnjo popolno izpraznitev dežele. Res se je že nekaj dni nato general Grouchy vljudno poslovil in dne 11. II. 1806, torej celo mesec dni pred obveznim rokom, so zapustile Celovec še poslednje francoske čete, nakar so 4 dni pozneje zopet vkorakale avstrijske. Deželna upravna komisija je bila dne 16. II. razpuščena, nadomestila jo je posebna »Izravnalna komisija«, ki je potem likvidirala še vse nerešene zadeve, zlasti finančne, a tekočo upravo so začele polagoma voditi zopet redne upravne oblasti.

(Dalje prihodnjič)

GLOBASNICA

Katoliško prosv. društvo v Globasnici je imelo 7. 6. svoj redni letni občni zbor, katerega se je v lepem številu udeležila posebno mladina. Za veselo razpoloženje je poskrbel društveni pevski zbor, ki je za uvod zapel pod vodstvom Janeza Petjaka nekaj vedno užigajočih melodij. Nato nas je pozvala Danica Wolbart v deklamaciji k resnemu delu v duhu društvenih ciljev in vzorov, Fr. Hudl pa je recitiral Gregorčičevo »Naš dom«.

Predsednik društva Lojze Gregorič, tajnik Janez Lesjak in blagajnik Janez Hudl so nato poročali o društvenem delu. Čeprav so bila poročila kratka, je lahko vsakdo iz njih povzel, da je bil društveni odbor v minulem poslovnem letu izredno marljiv: društvo je sodelovalo pri lanskolletni proslavi 50-letnice »Kršč. kulturne zveze« v Šmihelu ter na njenem obnem zboru v Celovcu, priredilo izlet na Gradišansko, Dunaj in Marijino selo; nastopilo je v Trajstorfu in Frakenavi z obširnimi sporedom. Sprejem, ki so ga gostoljubni Hrvati priredili Globašanom, bo ostal društvenikom v najlepšem spominu. Pozimi je društvo organiziralo tečaj za šivanje s prav dobro uspešno zaključno razstavo in odsko prireditvijo. Spevoigro »Zlatorog« je ponovilo sedemkrat in ravno tako »Pasijon«. Vse prireditve so žele splošno priznanje, kar pač najbolj zgovorno priča o uspešnem delu požrtvovalnih društvenikov, zlasti še društvenega odbora s predsednikom Lojzetom Gregoričem na čelu. Pri volitvah novega odbora je na mesto dosedanjega predsednika, katerega odstop je občni zbor z obžalovanjem moral vzeti na znanje, bil izvoljen Albert Smrečnik, v ostalem pa je bil potrjen stari odbor. Po končanem obnem zboru pa smo lahko prvič slišali novo godbo podjetnega fantovskega krožka »Črni klobuk«, ki nam je v veliko presenečenje, kakor da bi bili rojeni muzikantje, zaigrala dovršeno par poskočnic.

Naše prireditve

ŠT. JAKOB V ROŽU

Št. Jakobska igralska družina vabi na igro

»VISLAVINA ODPOVED«,

v nedeljo, dne 5. julija ob 8. uri zvečer na dvorišču župnišča v Št. Jakobu v Rožu.

PEČNICA — LEDINCE

(Nesreča nikoli ne počiva)

Pri nakladanju sena je padla z voza gostilničarka Hani Krištof in si zlomila nogo ter zadobila poškodbe na glavi. Pečnik Gašper, pd. Bvantič, je z motornim kosilnikom bil pri košnji. Da popravi stroj, ki se je zataknil, je z rokami segel med nože rezilne naprave. Nenadoma pa se je ta sprožila in imenovanemu ranila roko.

Kunstljeva mati je peljala s kolesom južno na polje. Nek avtomobil, ki je peljal mimo, jo je podrl. Pri padcu je dobila težke poškodbe in so jo prepeljali v beljaško bolnico, toda vsi napori zdravnikov ji niso mogli rešiti življenja. Minuli petek smo jo v Pečnici položili k večnemu počitku na farnem pokopališču. V slovo so ji ob odprtem grobu zapeli domači cerkveni pevci. Rajnica je bila zavedna Slovenka. Bog daj pokoj njeni duši, težko prizadetim svojcem pa izrekamo naše sožalje.

SELE

Na splošni materinski dan, dne 10. maja zaradi volitev ni kazalo prirejati kake farne proslave. Odložili smo jo na mesec junij. Zdaj so nas pa za nedeljo 28. junija popoldne povabili otroci in dvorano farnega doma. Lepo vreme je sicer mikalo kam drugam na izlet, vendar so matere, otroci in mladina napolnili dvorano. Na sporedu je bilo 16 nastopov. Materinski dan so oznanili mali fantiči, deklice so matere počastile s petjem med rajanjem, mladi vojaki pa prav po vojaško in krepka večja šolarka v narodni noši. Ljubke primerne pesmi je zapel zbor deklic in potem dečkov. Sledilo je več deklamacij, prizorčkov, odlomek iz Meškovega spisa o materi. Zelo ljubeč je bil tudi pevski nastop malih peričic. Prizorček »Sirota« je podal bridkost izgube matere. Ganljivo se je v govoru, prihajajočem iz srca, spomnila umrlih mater mladenka Pepca Užnik. Njen prvi nastop z nagovorom je bil zelo posrečen.

Da se pa zopet nasmejemo in veseli razidemo je sledil prizor s petjem »Bolna punčka«. Mlada mamica in učeni zdravnik

Pri nas na Koroškem

s cilindrom in očali sta zelo ugajala. Tudi dvogovor dveh mater-gospodinj je vzbudil dobro voljo. Ob koncu so tri dekleta iz Šajde uprizorile enodejansko žaloigro »Dve teti«.

Med večjimi odmori pa so pevci v dvorani zapeli več za okvir proslave primerne pesmi. Nadaljevali pa so pevski dvoboj še po končani prireditvi na Trati.

Ko govorimo o petju, naj se v našem listu spomnimo enega vnetega bralca našega tednika in vrlega pevca, Jerneja Keliha, ki je po daljšem bolehanju umrl 15. junija v 58. letu starosti. Bil je kot izvrsten basist več let član cerkvenega pevskega zbora. Vesel se je udeležil še pevskega srečanja konec aprila. Pri pogrebu so se pevci od njega poslovili z dvema žalostinkama. Naj poje Bogu slavo v nebesih!

ST. RUPERT PRI VELIKOVCU

Čas košnje in žetve je že sam na sebi za kmeta čas najbolj naporenega dela, ko se mora zares truditi in pehati v potu svoje obraza, da pridela oziroma spravi pod streho potreben živež za družino in tudi za živino. To velja letos še prav posebno, ker slabo in spremenljivo vreme kmetu hudo nagaja in ga neprestano goni od enega dela do drugega, brez pravega uspeha. Če ga pa sredi dela zadene še huda nesreča, tedaj je pa res vsega pomilovanja vreden. Nekaj takega se je zgodilo letos pri pd. Bobku v Orličih vasi, dne 23. t. m. Sredi popoldneva je začelo goreti na skednju in ker po nesrečnem naključju ni bilo nikogar doma, da bi naglo gasil, je bil kar kmalu ves skedenj v ognju in pogorel do zidovja. Še od samega Boga je bilo, da so pravočasno prihiteli dobri sosede in rešili vsaj živino. Kar je bilo na skednju, je požar vse uničil, zlasti poljske stroje, kar je seveda posebno občutna škoda. S težko prizadeto Bobkovo družino sočustvujemo vsi.

Nekaj dni prej je obiskala druga nesreča najemnikovo družino na Koblhofu. Sredi največjega dela, ko se je najbolj mudilo s spravljanjem sena, je 16-letno dekle, sestra gospodinje, padla 5–6 metrov globoko s »petra«, kakor tukaj pravijo, na gumno. Odpeljali so jo takoj v bolnico in uboga najemnika sta ostala pri vsem delu sama z malimi otroki, od katerih je eden težko bolan. Četudi niso domačini, jih pa zaradi njih vernosti in pridnosti spoštujemo; zlasti se nam lepo zdi, da hodijo z nami k eni in isti božji službi, čeprav našega jezika ne razumejo. Hvala Bogu, da deklet razen močnega pretresa možganov in udarca na hrbtu vendarle, kakor se sliši, ni zadobila nevarnejših poškodb.

Dne 25. t. m. smo obhajali v naši fari dan večnega čiščenja. Če pomislimo, da so ljudje vsled trajnega deževja pri košnji zelo zaostali in da je bilo ta dan zelo lepo vreme, moramo faranom šteti v dobro, da so prišli dopoldne v tako lepem številu k božjim službam, da so tudi vztrajali pri pridigah, zlasti pri razmeroma dolgem, a zelo poučnem in silno koristnem stanovskem nauku za matere. Tudi spovednica in obhajilna miza sta bili kar lepo obiskani. Zvečer je prašč močna nevihta mnoge zadržala od zopetnega obiska cerkve.

Dečve iz Podjune, Roža in Zilje na akademiji Slovenske gimnazije.

LOGA VES OB VRBSKEM JEZERU

Tokrat pa moramo poročati nekaj neveselih novic. Posestnik Vinko Gröblacher, pd. Hofove v Deščicah, je že dalj časa bolehal ter vpraševal več zdravnikov za nasvet, a ti niso mogli dognati njegove bolezni. Ko so njemu pa začele odpovedovati noge, se je zatekel v bolnico v Celovcu, kjer so mu morali odrezati levo nogo nad kolenom, na desni pa so mu odrezali prste, ker so začeli postajati, kakor prej leva noga, črni. Vinko Gröblacher je precej znana oseba, posebno pri naših izseljencih, saj je bil dolga leta predsednik Zveze izseljencev.

Naš podžupan Arnold Černic, posestnik in lesni trgovec je že od Novega leta tožil nad bolečinami v glavi in v prsih. Njegov zdravnik ni mogel ugotoviti vzroka in ga je poslal v bolnico v Celovcu, kjer so dognali, da je bolezen nad želodcem v požirniku. Ker je za ozdravitev tu potrebna operacija, katere pa se v Celovcu niso upali izvršiti, se je podal k svetovno znanemu kirurgu na Dunaj, kateri ga je srečno operiral. Nato je pa bilo treba izvršiti na vratu še eno operacijo, katere se je zdela zdravnikom malenkostna. Zelo težka operacija na požirniku je po par tednih čisto ozdravela, tako da se je bolnik že precej boljši vrnil na svoj dom. Le ona na vratu mu še povzroča bolečine in noče prav zaceliti.

Želimo prav iz srca obema, da bi se po možnosti popravila in ozdravela!

Pred par tedni smo pokopali na našem pokopališču Franca Schleicherja, mesarskega mojstra v sosedni Vrbi. Želel je počivati na našem pokopališču poleg svojih staršev. Oče Mihael je bil naš narodni delavec, s svojo ženo Pavlo izseljen. Našim izseljencem je bil v dobrem spominu. Naj počiva rajni poleg svojih staršev v miru!

MEDGORJE

(Romanje v Padovo k sv. Antonu)

Že v drugič smo Medgorčani poromali v Italijo k sv. Antonu v Padovo. Prvo romanje v preteklem letu je navdušilo ljudi tako, da smo se tudi letos odpravili na to naše daljše potovanje.

Na binkoštno nedeljo ob 1. uri zjutraj smo se odpeljali iz Medgorja skozi spokojne koroške vasi in mesta proti Italiji. V Žabnicah smo s pesmijo pozdravili Višarsko Marijo, nato pa zopet zadremali v prijetni nočni vožnji po Kanalski dolini. Ko smo se bližali Vidmu (Udine), nas je zbudilo vzhajajoče jutranje sonce, da smo presenečeni v novem svetu ogledovali lepa polja v Furlanski nižini. Naša pot nas je peljala preko Vidma in Čedad (Cividale) proti Stari Gori (Castelmonte). Omnibus se je od mesta Čedad povzpela po novi asfaltirani cesti nad 600 metrov visoko in nas pripeljal pred Marijino svetišče. Veličastni pogled se nudi s te višine proti morju, severno pa se razprostira Slovenska Benečija, ki je tako lepa s svojimi vasicami in cerkvami vse tja do visokega Matjurja, pod katerim počiva oče beneških Slovencev msgr. Trinko.

Za romarskim križem smo se v procesiji podali v Marijino božjepotno svetišče, med

Državna realna gimnazija za Slovence v Celovcu

Sprejemni izpiti

na Državni realni gimnaziji za Slovence so dne 13. julija 1959. Začetek je ob osmi uri dopoldne in sicer v poslopju Državne realke, Lerchenfeldgasse 22, Celovec, v drugem nadstropju. Vsi prijavljeni učenci morajo pred izpitom oddati spričevala, katere bodo dobili v soboto, dne 11. julija 1959 na svojih dosedanjih šolah.

Tudi učenci iz glavne šole, ki so javljeni za drugi razred, morajo ta dan opraviti predpisane izpite.

Ravnateljstvo.

SLOVENSKA GIMNAZIJA VABI na igro

Drabosenjak

Priredijo jo dijaki 4. razreda Državne realne gimnazije za Slovence v Celovcu, v nedeljo dne 5. julija ob 15. uri v Kolpingovi dvorani v Celovcu.

V igrokazu s petimi dejanji je koroški rojak Jaka Špicar prikazal tega slovenskega »bukovnika«, ki je pred 150 leti začel orati ledino slovenske prosvete.

Vabimo starše in prijatelje, da se igre udeležijo in se sami prepričajo o vzgojnem delu slovenske gimnazije. Obenem pa jih vabimo na slavnostno sv. mašo ob 9. uri v kapeli novega bogoslovja na Tarviser Strasse, kjer bo šolski zbor prepeval cerkvene pesmi.

našo molitvijo pa so mogočno peli zvonomi, da se človeku stori milo v tej višavi ob tako veličastnem zvonjenju.

Ko smo prišli v Marijino cerkev, je bila vsem romarjem dana priložnost za sprejem svetih zakramentov, saj so spovedovali očetje kapucini, dva tudi v slovenskem jeziku. V cerkvi je bilo že veliko ljudi in okrog spovednice toliko, da bi bilo treba čakati ure, da bi prišli na vrsto. Ko je naš gospod prosil ljudi, ki so stali okrog spovednic, da bi se za malo časa umaknili, ker moramo mi čez eno uro nadaljevati naše romanje proti Benetkam in Padovi, ter dali našim prostor pri spovednicah — in je to povedal v italijanskem jeziku, je nato stopil k njemu duhovnik in ga prosil naj isto ponovi še slovensko, ker italijanskih vernikov še ni nič v cerkvi, temveč sami Beneški Slovenci. Tako smo se lahko pozdravili z verniki, ki so peli in molili z nami v našem lepem jeziku. Sveto mašo je pri Marijinem oltarju daroval voditelj romanja, moški cerkveni pevski zbor iz Medgorja pa je prepeval med sveto mašo, na orglah pa je petje spremljal preč g. dr. Cigan. Nato je sledila še ena sv. maša, ki jo je daroval g. dr. Cigan, med njo pa smo prepevali Marijine pesmi v skupnem ljudskem petju. Ko smo ob 7. uri zjutraj zapuščali Marijino svetišče so še prihajale procesije iz posameznih župnij beneške Slovenije z njihovimi dušnimi pastirji.

Kar prileglo se nam je malo kosilca, nato pa smo zasedli svoje prostore in nadaljevali našo vožnjo. Štiri ure je vozil omnibus do Benetk, mi pa smo lahko gledali v tej nepregledni ravnini lepo obdelana polja z vinogradi. Ko smo dospeli v Mestre, je bilo za mnoge veliko doživetje, ko so prvič v življenju zagledali morje. Nato smo se vozili pet kilometrov po lepi cesti, levo in desno pa so se poigravali morski valovi. Ta cesta je namreč zgrajena na nasipu, ki po morju veže suho zemljo z mestom Benetkami. To mesto je namreč zgrajeno na nizkih otočjih, deloma pa kar na koleh, zabitih v plitko morje. V Benetkah smo izstopili iz omnibusa in vstopili v ladjo, ki nas je peljala po mestu. V Benetkah, ki štejejo 300 tisoč prebivalcev večji del ni cest, ne vidiš motorjev ali avtomobilov, med palačami je namesto ulic voda in od hiše do hiše se pride samo s čolnom. Največja »cesta«, bi po naše rekli, pa je Veliki kanal, po katerem vozijo ladje. Izstopili smo iz ladje ob glavnem trgu, ki se imenuje Trg sv. Marka. Nato smo si ogledali doževo palačo, kjer so skozi dolga stoletja živeli in vladali beneški doži (kralji). Ogledali smo si vse zgodovinske umetnine, saj je sedaj palača spremenjena (Konec na 8. strani)

Poletje je tu in z njim nevihte

Kako se obvarujemo strele - Stara ljudska pravila ne držijo - Ne iščite zavetja pod drevesi!

»Na polju ga je zadela strela...«, »Z močnimi opekljami, ki mu jih je prizadela strela, so ga prepeljali v bolnico«. Tak poročila lahko zadnje dni beremo vsak dan v časopisih. Statistike o nesrečah v času neviht nam dajo misliti. Samo leta 1958 je strela ubila 40 oseb, 400 oseb pa so pripeljali v bolnice z močnimi opekljami.

Strokovnjaki vremenoslovci, so izpostavili svoja življenja, da bi ugotovili, kako naj se človek obvaruje strele. Prišli so do zelo zanimivih zaključkov.

Večine vseh žrtev strela ni zadela direktno. Smrtno poškodbo povzroči navadno učinek električnega polja, ki nastane v premeru 30 m okrog točke, v katero je strela treščila. V točki, kamor trešči, se razvije električna napetost do 500 milijonov voltov. Tri metre od te točke v premeru 30 metrov znaša napetost okoli 1 milijon voltov, v oddaljenosti 6 metrov 500.000 voltov. Pri 9 metrih od udarca strele je napetost še vedno 100.000 voltov, pri 12 metrih 1.000 voltov. Na meji območja električnega polja pa znaša napetost še 100 voltov. Ta napetost človeku ni nevarna in ga ne more poškodovati. Bistvo pravilnega zavarovanja pred strela je torej premostitev ogromnih razlik v električni napetosti. Zato je treba zmanjšati na minimum tako zvano »Schrutspannung«. Vsak, ki je v nevarnosti, mora držati noge čim bolj skupaj. Na ta način napravi kratek stik.

Na podlagi tega je dokazano, da so bili dosedanjí nasveti napačni, da, bili so celo škodljivi. Doslej je prevladovalo mnenje, da se mora kmet, če ga zaloti nevihta s

strela na odprtem polju, podolgnoma vleči na tla. To je pa sila nevarno. Praksa je namreč dokazala, da strela ubija navadno živali, ki delajo večje korake, torej konje in govedo.

Na odprtem polju se ne sme stati pokonci. Če je le mogoče je treba počepniti v kako vdolbino in stisniti noge skupaj. Dodatno obrambno sredstvo proti strelu je izolirana podlaga. Tudi v tem oziru so se izkazala stara navodila za napačna. Najbolje je stopiti z obema nogama na lopato. Tudi suh lesen prag ali gumijasta rogoznica (Matte) dobro odbija elektriko. Ko-

lesar, ki ga zaloti na odprtem terenu nevihta z bliskom in gromom, je pravzaprav na dobrem, ker ima pri sebi odlično obrambno sredstvo — kolo. Kolo mora samo položiti na tla in počepniti nanj.

Nikdar pa se ne sme iskati pred nevihto zavetja pod drevesi, pa naj bodo to hrasti, buke ali borovci.

Načelno se je treba izogibati na samem stoječih koč, razglednih stolpov, napajalnic za živino in senikov.

V hišah se je treba odmikati, kadar močno bliska, od kovinastih vodov, od električnih in vodovodnih napeljav. Kdor pa hoče biti čisto varen, naj počepne sredi sobe.

Premalo hrane in preveč . . .

Za nas je sicer skoro nerazumljivo, vendar dokazujejo mrtve številke z vso prepričljivostjo, da proizvodnja živil na svetu ne zadošča, da bi mogli pregnati lakoto v tako zvanih manj razvitih deželah. Iz neke publikacije organizacije za prehrano pri Združenih narodih je razvidno, da se je proizvodnja žita in riža nasproti predvojnemu letu znatno povečala, vendar še ne zadošča za kritje potreb prirastka zemeljskega prebivalstva.

Pričakujejo, da se bodo v letih 1960/61 dvignile žetve na 515 do 520 milijonov ton napram 500 tonam iz leta 1956/57. Če upoštevamo, da se prebivalstvo zemlje pomnoži na leto za 1,5 odstotka, pomeni to, da se podhranjenost velikega dela prebivalstva še ne bo dala odpraviti in da se bo položaj od leta v leto še poslabšal.

Medtem ko države z močno industrializacijo, kot n. pr. ZDA, omejujejo svojo proizvodnjo žitaric, ker so zaloge od leta 1958 dosegle že 100 milijonov ton in se jih ne da predelati, proizvaja agrarna dežela Indija le polovico tega, kar njeno prebivalstvo potrebuje, da mu ni treba stradati. Države z močno industrializacijo starega in novega sveta se morajo torej boriti s presežki, tipične agrarne dežele pa svojega prebivalstva ne morejo prehraniti. Na žalost manjkajo tem deželah zato, ker nimajo visoko razvite industrije in intenzivnih proizvodnih panog, zadostna denarna sredstva, da bi mogle nakupiti presežke v ostalih deželah ali s svojimi močmi pridelati toliko živil, kolikor jih potrebujejo.

Iz omenjene publikacije je prav tako razvidno, da ob proizvodnji 300 kg žita na leto in na prebivalca lahko zadovoljijo potrebe dežele. Povprečje je sedaj okoli 272 kg, pri čemer n. pr. proizvaja Kanada 1.740 kg, Danska pa 1.000 kg, Indija pa le 154 kg.

Vsega obžalovanja je vredno dejstvo, da mora organizacija za prehrano priznati, da ni sile, ki bi mogla preprečiti razvoj, ki pomeni na eni strani sveta preobilico na drugi strani pa lakoto in umiranje zaradi pomanjkanja živeža.

Zdravo srce — dolgo življenje

Naš življenjski motorček mora opraviti izredno delo: do starosti skoraj tri milijardkrat požene kri v žile in jo tako prečrpa cele cisterne. Toda današnji tempo življenja povzroča vse več in več bolezní srca in ožilja, ki so skupaj z rakom med najhujšimi morilkami človeštva.

Prej ko navedemo osem navodil, ki bodo pomagala ohraniti srce zdravo, naj opišemo še nekaj težav, ki navadno spremljajo srčne bolezni.

Bolnik ima občutek, da mu leži na prsih vreča peska. Često s temu pridruži odrevenelost leve roke. Nenadoma brez zunanjega vzroka začne srce razbijati in zdi se mu, kot da bi ga zadel udarec v botalom. Že po manjših naporih, kot je n. pr. hoja po stopnicah, je srčni bolnik popolnoma izčrpan. Ponoči se zbujata in hlata za zrakom, kar spremlja občutek tesnobe in strahu. Nastopa vrtoglavica in motnje vida. V osrčju čisto čuti bolečine, zlasti med četrtim in petim rebrom.

Tudi če niste še nikoli čutili katerega teh znakov, se ravnajte po 40 letu starosti po tehle navodilih, če želite ušakati mirno starost:

- Ne napijajte se nikdar tako, da bi se zasopli; še tako lahka upehanost utruja srce in lahko naredi iz vas pravega srčnega bolnika. Takoj prenehajte z delom, ko začutite prvo zasoplost.

- Izvajajte dihalne vaje: pri težavnem delu dihaite posebno globoko, da boste dovajali pljučam kar največ kisika.

- Spite zadosti, a ne preveč: med spanjem se srce najmanj utruja, ker bije počasneje. Toda preveč spanja ni priporočljivo, ker pripelje do oslabitve srčne mišice.

- Ugotovite, kako hitro se utrudite: vsak dan deset minut korakajte in pri tem kontrolirajte svoje dihanje. Ko se pospešite, se ustavite. Ko se spet pomirite, pojdite dalje. Po nekaj dneh se boste tako navadili, da se boste instinktivno usta-

K položaju na lesnem trgu

Tudi meseca maja je bil položaj na trgu z okroglim lesom za žage skoro nespremenjen. Razlika je bila napram aprilu le v tem, da se je vedno bolj občutila razlika pri cenah med skupičkom za rezani les za žage in kupno ceno za okrogli les v kljub nespremenjenemu povpraševanju po takem lesu. Po mnenju vseh krogov, ki se bavijo z lesom, bo obvarovala le točna kalkulacija posebno žage pred občutnimi substančnimi izgubami. Prav tako pa so nekateri tudi mnenja, da lahko pričakujemo normalni potek trgovanja z rezanim lesom, ker se je, kot kaže, ustalil nordijski lesni trg v zvezi s konstantno porabo rezanega lesa v skoro vseh uvoznih razmerjih, če se posreči privedi ceno za hlode za žage v zdravo razmerje s skupičkom za rezani les.

Tenek les je še vedno pod pritiskom inozemskim trgov. Zmanjšani izvoz se je dal skoro izenačiti z normalno prodajo doma.

V primeru z aprilom se ni nič spremenilo pri specialnih sortimentih, kot drogovih, gozdnih kolih, gradbenem lesu in deblih.

Trenutno položaj na avstrijskih lesnih trgih označuje precej živahna prodaja. Izvoz lesa v Italijo in v Zapadno Nemčijo kaže od časa do časa pozornost vzbujajoče znake pozitivne. Dasiravno še nimamo statističnih števil, dovoljujejo dosedanja poročila upanje, da se bo izvoz povečal.

Glede cen se sedaj pri rezanem lesu ni nič bistveno spremenilo. Stanje lahko označimo za stabilno, in sicer ne le pri kvalitetnem lesu, temveč tudi pri manj vrednih sortimentih.

Se vedno pa je nezadovoljiv položaj izvoza neobdelanega lesa. Na tem področju naletijo posebno sortimenti tenkega lesa še vedno na težave v prodaji in na negotove razmere pri cenah.

Dobavitelji imajo tudi za bodočnost že zagotovljene pogodbe, ki utemeljujejo pričakovanje, da prvo polletje tega leta za izvoz lesa ni bilo neugodno. Napram lanskemu letu se je izvoz verjetno celo nekoliko dvignil.

Iz okolice Borovelj so nam znane naslednje cene za okrogli les:

smreka/jelka, les za plohe 460. do 480.— šil. od žage,

macesnovi plohi 460.— do 490.— šil., macesnovi plohi za prage 390.— šil., bukovi plohi C razreda 360.— šil., smreka/jelka, les za plohe 460.— do 480.— borov brusni les 270.— šil. od tovarne,

borov brusni les do ceste 210.— do 220.— šil.,

macesnov janski les 290.— do 300.— šil. naložen na vagon,

gozdni koli, smreka/jelka 380.— do 400.— šil., naložen na vagon,

obdelan gradbeni les 560.— šil. od meje.

Zelo veliko je povpraševanje po rdeči bukvi, in sicer po plohih C razreda.

Šoferski kotiček

Pri pospeševanju je treba dati le toliko plina, kot je potrebno. Ko smo dosegli zaželeno hitrost, odvezemo plin toliko časa, dokler vozilo še obdrži zaželeno hitrost. Kdor pri vožnji v hrib pritiska na plinski vzvod (Gaspedal) bolj, kot bi bilo potrebno, zviša hitrost le za malenkost, zato pa poveča porabo goriva za prav lepo vsoto. Pri hitri vožnji se veča tudi upor zraka na vozilo zelo močno. Pospeševanje hitrosti od 50 km na uro na 100 km na uro poveča upor zraka za skoro štirikrat. Da premaga ta upor, potrebuje motor seveda več goriva. Pri hitrosti 100 km na uro se obrabijo pnevmatike dvakrat tako močno kot pri hitrosti 60 km na uro. Zato si zapomnimo, da nenadne spremembe števila vrtljajev motorja stanejo benzin in s tem denar. Varujmo se silovitega zaviranja pri pospeševanju. Enakomerna vožnja nam pomaga štediti benzin, olje in pnevmatike. Pritiskanje na plinski vzvod pa stane denar. Mojstri za volanom porabijo navadno manj benzina kot navajajo avtomobilске tovarne za svoje proizvode. Torej je pravilna vožnja z avtomobilom navsezadnje le neke vrste umetnost!

Smo res že popolni sužnji?

Med najgrše grehe v prometu prišteva mo pijanost vozača za volanom. Sprostilni učinek alkohola spet in spet zavaja človeka, da seda za volan, čeprav je »v rožcah«. V takem stanju nihče ne pomisli na strahotne posledice, ki jih lahko ima tako brezvestno početje zanj in za soljudi.

Gostilničarje in natakharje so že naprosili, naj opozarjajo svoje goste na to, da

Na cesti bodi previden in vljuden!

niso več zmožni upravljati vozila. Tisk in radio na vse načine skušata spreobrniti vozače k pameti. Toda vse skupaj ne pomaga dosti! Žalostno je to! Kakor kažejo statistike, ta greh še ni bistveno zatrt.

Ker se doslej še ni posrečilo najti sredstva, ki bi pijanega človeka v hipu trajno iztrežnilo, skušajo nastopiti proti temu grehu z različnimi mehaničnimi napravami. Vprašamo se: ali bo človek res postal popoln suženj tehnike? Ali res nimamo več toliko močne volje, da bi mogli obvladati sami sebe?

Kdor se ne zna in ne more vzdržati pi-jače, če ve, da bo moral še sesti za volan, na motorno kolo, moped, kolo, je slabši in neodgovoren norec, ki zasluži, da mu vzamejo vozniško izkaznico!

Olajšave pri izstavljanju voznških izkaznic

Zvezno ministrstvo za trgovino in obnovo je izdalo 5. junija odlok, s katerim so določila iz leta 1955 spremenili v toliko, da slepota za zeleno barvo ni več ovira pri izstavljanju voznških izkaznic. Ustvarili pa so še eno možnost za tiste, ki so slepi za rdečo barvo. Vozniške izkaznice za vlačilce (Zugmaschinen) razreda I in II bodo dobile take osebe, če so sposobne zaznati zavorne in zadnje luči. Te osebe bodo morale voziti bolj počasi in le po cestah, ki niso zelo prometne ter služijo predvsem lokalnim prometnim potrebam. Ta novi odlok predvideva tudi precejšnje olajšave za naglušne osebe, ki prosijo za izstavitve voznške izkaznice skupine A (osebni avtomobili) F (vlačilci razreda I in II) in G (izredna vozila).

Hladilnike, pralne stroje, električne motorje in vse električne predmete

JOHAN LOMŠEK

ŠT. LIPS, TIHOJA 2, DOBRILA VES
Odplačilo je mogoče na obroke. Zahtevajte cenike, pošljem po želji brezplačno.

Zanimiva

IN POUČNO

OKUSA NIMA SLABEGA

V Južni Afriki so kače, ki so jim kurja jajca največja slaščica in mora farmar (kmet) zelo paziti, da prehití spretne tati-ce. Neka rumena, poldrug meter dolga kača je pa slabo naletela. Priplazila se je po tihem na kmetijo, pogoltnila vsa jajca, kar jih je bilo v gnezdu, in jo odkurila. Kmet pa, ne bodi len, za njo in jo ubije. Ko jo razpara, se pa vsa jajca docela nepokvarjena pritrkljajo na dan.

Drugje se je zgodilo tole. Kmet zasliši vik in krik z njive in že priteče hlapec ter mu pove, da je oral, pa je prilezla grozna kača in ga pregnala. Kmet vzame puško in odide na njivo. In kaj zapazi? Okoli kolesa pri plužnah se ovija kača, glavo ima položeno na plužne. Bil je grozni piton. Ko vole odprega, jih grdo gleda in strupeno sika. Nato jo kmet ustrelí. Ko ji tri metre dolgi trup preparajo, pa najdejo v njem doraslega šakala.

NAJVIŠJE GORE NA ZEMLJI

Z najvišjo goro na zemlji se ponaša Azija, njen ponos je vrh Čomolungma (Mont Everest) v Himalaji, 8.882 m nad morjem. Ostale celine so za Azijo res zaostale, samo Južna Amerika se ji sme približati kot vrstnica, kajti njen vrh Akonkagua v južnih Andah ima 7035 m. Dasi se drugi vrhovi na zemlji pred njima lahko skrijejo, so pa v svoji okolici vendar kralji: v Severni Ameriki na Aljaski Mont Mek Kinle 6240 m, v osrednji Afriki Kilimandžaro 5893 m, v Avstraliji Mont Blank 4810 m, v Oceaniji na Havajskih otokih Mavna Kea 4210 m, v Avstraliji na celini Mont Koščjuško 2234 metrov.

SEVERNI JELEN NA ŽELEZNIŠKI PROGI

V severni Skandinaviji in Finski pasejo svoje črede severnih jelenov Lapi, Laponci, ali kakor se sami imenujejo: Samelati. Živali prihajajo poleti iz gozdov, ki so jim pozimi nudili krov in živež, v doline in se pasejo po lepih dolinah. Železničarjem pa napravljajo veliko preglavic. Železnica vozi z Lapskega rudo, a tolikokrat zavozí v čredo jelenov, da mora strojevodja pogostoma vlak ustavljati. Uslužbenci izstopajo in zganjajo živali s proge, jeleni pa jih mirno in milo gledajo, češ: kaj nam neki hočete, saj se samo pasemo. Zdirjajo torej nekoliko dalje in se zopet postavijo — kam? Na progo! Največ nesreč se zato zgodi ponoči. Švedske železnice morajo plačati skoraj vsako leto za povožene jelene visoke vsote denarja.

ČUDNA PREIZKUŠNJA

Pri nekaterih zamorskih rodovih v osrednji Afriki je v navadi čudno postopanje, da poskusijo, če je ženin sposoben za zakon. Zavežejo mu za dve uri roke v vrečo mravelj, ki so tamkaj večje in stokrat hujše nego naše. Ako mirno prenese muko njih pikov in ugrizov, ga smatrajo za sposobnega, da bo prenesel tudi skrbí in neprijetnosti zakonskega življenja.

NEVERJETNA RAZDALJA

Prostor, v katerem se nahaja ozvezdje, ima približno obliko diska (grški »diskos«): predočimo si ga tako: vzemimo dve enako veliki, okrogli, pa precej vzbočeni skle-di ter ju položimo z robovi skupaj drugo na drugo. To je starogrški disk, ki je še dandanes kot debela metalna plošča v rabi v športu.

Disku je torej podoben ozvedni prostor: okrogel v sredini ter vzbočen navzgor in navzdol. Najdaljši premer tega prostora znaša 60.000 svetlobnih let. Če bi stali znotraj točno v sredini tega diska, bi bilo do robov na vse strani 30.000 svetlobnih let.

Te daljave so tako ogromne, da nimamo primernejšega merila kot svetlobno leto. Svetlobni žarek preleti v eni sekundi 300 tisoč km, potrebuje torej od sonca do naše zemlje 420 sekund. Naše leto ima okroglo 32.000.000 sekund. V enem našem letu preleti torej svetloba 9.600.000.000 km, reci: približno deset milijonov še milijonkrat vzeto = deset bilijonov kilometrov. To je eno svetlobno leto. Zdaj si pa pre- računajte po zgorajšnjih podatkih razdalje »diska« sami!

Dolžnosti človeka do družine in družbe

Otroka je treba pripraviti do tega, da spozna svoj zadnji, končni cilj, da ga vzljubi in ga skuša doseči. Zato ga je treba učiti, da spozna samega sebe, spozna svoje gone in strasti, svoja nagnjenja in postane gospodar nad njimi.

Ko pride otrok na svet, je ubogo, ne-bogljeno bitje. Niti svetlobe sončnega žarka ne more prenašati in zapira oči pred njo. Nad tem ubogim, bednim bitjem se sklanjata mati in oče, in njuna naloga mora biti, da ga z nižin tega dozdevno samo živalskega življenja polagoma dvigne-ta v višino resnično človeškega življenja.

Oče in mati sta dolžna, da sprejmeta otroka za svojega takega, kakršen je: z njegovo naravo, močjo in slabostjo, lepimi pa tudi grdimi lastnostmi, z vrlinami pa nič manj s pomanjkljivostmi, z vsemi duševnimi zakladi in nezakladi. Iz teh prerazličnih darov in svojstev morata polagoma izoblikovati človeka. V otroku se dobro druží s slabim, vse še vre in se razvija: najlepša in najvzvišenejša dobrota in plemenitost z najgršo strastjo.

Oče in mati pa mu morata pomagati, da vzbudita v njem speče zmožnosti, jim dasta življenje, nadzirata jih morata, da rastejo v njem, krepijo jih in oblikovata. Čim bolj otrok telesno raste, tem više in više mu je treba iz dneva v dan usmerjati duha, tem bolj mu poglobljati čustva. Z vsakim letom, z vsakim dnem mora biti njegovo pojmovanje življenja globlje, z vsakim dnem mora bolj poznati mišljenje, potrebe in hrepenenje ljudi, ki bodo nekdanji njegovi sodelavci ali njegovi sotrpini na poti skozi življenje.

Oče in mati morata dvigati otroka, da stopa čedalje više na lestvi svojega duševnega življenja, da se polagoma iztrga iz vezi, v katere oklepa sebičnost vsakega, ki je rojen iz mesa in krvi. Navaditi ga mora-ta, da vzljubi delo, da se zave njegove veljave in mu nekdaj ne bo breme, ki ga bo le z nejevoljo prenašal. Skrbeti morata, da bo delo otroku ono sredstvo, ki mu bo dajalo vsakdanjega kruha, obenem pa mu bo tudi gibalno njegove telesne in duševne sile, da se bodo večale v njem v njegovo telesno in duševno zdravje, ne pa pešale in zamirale.

Na splošno povedano: vzgoja je dobra, če otroka prepriča o resničnem namenu njegovega bivanja na zemlji in ga usposobi, da ta namen lahko nekdanj sam doseže brez tuje pomoči. Slaba pa je, in če se še toliko prizadeva, da doseže trenutne si-jajne uspehe, če ga oropa jasnega pogleda na cilj, po katerem mora v življenju stre-meti, če zanemarja v njem sile in moči, da bi ta cilj nekdanj mogel doseči iz svoje vo-lje, svojega hotenja in prizadevanja.

Pot v onostranstvo vodi le preko seda-njega zemeljskega življenja. Tu na zem-lji se vrši za vsakega izmed nas ona velika igra, od katere je odvisna večnost.

Zato mora vsaka vzgoja otroka nujno usposobiti tudi za ta svet: da bo svojo na-logo tu na zemlji spoznal, jo razumel, jo vzljubil in tudi razvil vse svoje sile in moči, da jo bo tudi izvršiti mogel.

Zakaj otroku ni odločeno, da bo nekdanj živel sam zase na svetu. Član družbe je, sredi nje mu bo potekalo življenje, sredi nje in za njo bo živel in delal. Ona

KSAVER MESKO:

OTROK IN KAMEN

Ob cesti stoji, močno vkopan v zemljo, temnosiv kantonski kamen.

Pa pride k njemu otrok in ga vpraša: »Ti, pravkar sem videl sedeti na tebi ptičko. Tako lepo ti je pela. Kajne, da si je bil zelo vesel?«

»Nič«, pravi enostavno in hladno kamen.

»Nič?« se čudi otrok. »A včeraj je sedel na tebi star, tuj mož. Videl sem, da je jo-kal. Ta pa se ti je vendar hudo smilil?«

»Nič«, pravi kamen.

»Nič?« Čudno, A kadar sonce tako le-po nate sije, si vendar vesel, kaj?«

»Nič«, pravi kamen.

»Nič? Nerazumljivo. A če te poleti vse-ga ožge s svojimi pekočimi žarki, pa se jih ne moreš ubraniti, ker ne moreš nika-mor v senco, pa ti je vendar nerodno in se jeziš na sonce?«

»Nič«, pravi kamen.

»Čudno, prečudno. A kadar na tebe vso noč in ves dan pada dež, ti je vendar pu-sto, ko pa strehe nič nimaš?«

»Nič«, pravi kamen.

»No, pa pozimi, ko je tako mraz in jaz še v svoji topli suknjici ne grem rad iz so-be, pa te pač zebe in ves drgetaš?«

»Nič«, pravi kamen.

»Nič? Kakršen pa vendar si? A če te s tole šibo krepko udarim, pa te tudi to nič ne zaboli in ne razjezi?«

»Prav nič«, pravi kamen. »Glej, neob-čutljiv sem za dobro in slabo, za bol in radost. Zato mi pravijo ljudje 'kamen'. So pa tudi ljudje, ki so neobčutljivi za dobro in zlo, za bol in radost. Da imajo v prsih kamen namesto srca, govore o njih. Teh se varuj, otrok moj!«

KDO BO DEDIČ?

Najbogatejši kmet v vasi je imel pet si-nov. Vsi so že dorasli, odslužili vojake... in nestrpno čakali na očetovo dediščino. Vsak zase je mislil, da bo očetov dedič in s tem neomejen gospodar mogočne bo-gatije.

Neko jesen pa je očeta zalotila bolezen in ga vrgla na bolniško postelj. Čutil je, da mu prihaja zadnja ura. K sebi je po-klical svojih pet sinov, da bi jim izročil zadnjo voljo pred smrtjo. Vseh pet sinov se je zbralo okrog postelje in se začelo do-brikati na vso moč bolnemu očetu.

»Dragi oče, komu boš zapustil svoj dom in svoje imetje? Bil sem ti dober sin, zvest otrok in bom skrbno čuval našo hišo ter mislil na svoje brate. Ljubi oče, nikar me ne pozabi!«

Tedaj je dvignil oče svojo sivo glavo in s trepetajočim glasom ukazal četrtemu sinu, da naj sede na očetovo postelj.

»Ah, oče dragi, kako vendar to, da kli-čes ravno njega k sebi in mu obljubljaš dediščino, ko je bil on izmed nas vseh najmanj pri hiši!« so vpadali vmes z bese-dami ostali sinovi.

Toda oče se ni dal pregovoriti. Zbral je vse svoje moči in se obrnil z resnim glasom do svojih:

Ljubi moji, nič se ne čudite, da sem do-ločil četrtega sina za svojega dediča. Ne veste zakaj?«

»Povej, povej...«, so silili užaljeni si-novi v očeta.

»Moji dragi, najbrž se ne spominjate več, da je bil četrty sin tisti, ki je meni najbolj in največ pomagal. Kako in s čim, bi hoteli znati? Da, pobral je vsako naj-manjšo reč, če je ležala na dvorišču ali okrog hiše: sekiro, žago, motiko, verigo, vsako tresko in slamico. Vidite, vsega tega niste drugi videli ne storili, čeprav ni bila težka ta skrb: red, red...! Njemu iz-ročim in zapustim svojo dediščino, ker bo on po vsem tem izmed vas n a j s k r b n e j š i človek in n a j b o l j š i gospodar. Sto-rite in pomagajte mu tudi vi tako, kakor je on meni pomagal in se vam bo dobro godilo po moji smrti...!«

In v tej misli je oče za večno zatisnil svoje trudne oči.

bo vplivala nanj v dobrem in slabem, na-sprotno bo pa prav tako tudi on nanjo vplival s tem, kar bo dobrega in slabega v njem.

V družbi bo imel svoj poklic. V njej bo zavzemal svoje mesto. Do nje bo imel svoje obveznosti, svoje dolžnosti, toda tudi svoje pravice. Ona mu bo dajala vsakdanjega kruha, on pa ji bo moral posvečati moči in sile.

Vedno bo član družine, če ne druge, vsaj tiste, v kateri se je rodil, v kateri je za-gledal luč sveta. Največkrat pa si bo tudi sam postavil lastno ognjišče. Njemu bo moral posvečati svoje sile in svojo ljube-zen.

To so dolžnosti vsakega človeka do last-ne družine, ki so velike in važne. Poleg teh pa ima vsak človek tu na zemlji tudi še svoje posebne stanovske dolžnosti, ki jih mora prav tako vestno vršiti kot dolž-nosti do družine. Družabne obveznosti so prav tako važne in naloge javnega življe-nja, ki se jim dandanes nihče, kdor še nekoliko socialno čuti, ne more odtegniti, izpopolnjujejo krog njegovih obveznosti.

To so silne naloge, ki čakajo vsakega človeka v življenju, in obenem tudi tiste naloge, za katere mora vzgoja usposobiti otroka, da jih bo enkrat v resnici lahko iz-vrševal, družbi v prid, sebi pa v zadovolj-nost in srčni mir. Dati otroku živo zavest dolžnosti in hkrati globoko spoštovanje do zadnjega Izvora dolžnosti, to je naj-višja vzgoja, to najboljša preskrba za ta svet in onostranstvo.

MATI

Mati je prišla k svojemu sinu vojaku. Zvedela je bila, da leži ranjen v bolnici. Težka in dolga je bila pot do tja, a ma-terino srce je hrepenelo po njem. Zvečer že je stopila v staro, sivo poslopje, kjer so ležali ranjeni junaki. Vprašala je po sinu in peljali so jo k njegovi postelji.

Moj Bog, kako se je prestrašila uboga mati, ko je zagledala njegova izmučena, blede lica! In te oči, te sinove mile oči! Kako svetlo in jasno so sijale, a zdaj, kje je njih lesk in smehljaj!

Zajokala je uboga mati, a sin jo je tola-žil: »Ne žaluj, mati moja, veseli se z me-noj! Drugim materam so sinovi ubiti, a jaz še ozdravim —«

In mati si obriše solze, vzame iz torbice nogavice in jih poda sinu: »Na, dete moj! Sama sem jih napletla zate.« —

Žalostno se nasmehne sin. Mati privzdi-gne odejo, da bi mu obula nogavice. A tedaj zagleda, da je sin — brez nog. Sovraž-nikov top mu jih je odtrgal in odnesel. Ne glasu tožbe ni bilo iz materinih ust, ker prevelika je bila bolečina njenega sr-ca. Zgrudila se je na sina in tiha solza ji je posebrila njena vela lica.

Velika je bila žrtev, veliko trpljenje slo-venske matere za domovino, večja je bila njena bolečina kakor sinova.

Cvetko Golar

Zakaj peče kopriva?

Vsakdo pozna to negodnico, o kateri ne veli zaman naš narodni pregovor: Da nikoli ne pozebe. Malokatera druga rast-lina je tako vztrajna kakor kopriva. Da ima le ščepec zemlje, se obdrži v njej tudi v najhujši suši. Za vsakim plotom ob vsa-kem jarku, iz vsake razpoke zidu se po-nuja od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Pa da se le malo dotakneš njenega stebila ali listov, te že zasrbi, ali celo zaskeli in na koži zapaziš majhne oteklince. Poraščena je namreč z neštetiimi cevkastimi dlačicami, katerih vsaka se končuje v zelo drobno glavico. Pri dotiku se glavica od-lomi in iz cevke se izlije zdaj v kožo je-dek, oster, zelenožolt sok, ki povzroča sr-bečico. Nekateri obližejo ali oslinijo ope-čeno mesto, kar pa povzroča še večjo ske-lečino. Bolje je obložiti tako mesto z vlaž-no zemljo, ki prav kmalu izplakne nepri-jetni občutek. — Naša kopriva pa je v primeri z njenimi sestrami v tropskih kra-jih, zlasti v Indiji, še dokaj nedolžna zbadljivka. Skelečine, ki jih povzročajo te koprive, ne splaknejo po cele dni in tedne, da celo po cele mesece ter se razširijo daleč po telesu, ne da bi se pri tem po-kazala kaka oteklina ali rdečica. Zelo ob-čutljivi ljudje dobe pri tem hude krče in niso redki primeri, ki povzročajo celo smrt.

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

Pastirji na paši

To so bili trije brihtni pastirji — Tine, Jurče in Matej.

Matej, visoke rasti in nekoliko suhljat, je bil najstarejši med njimi in vedno dobro razpoložen. Rad je uganjal šale ter se malo ponorčeval iz drugih, ki so imeli manj spretno jezike.

Tine, mladenič zelo prikupljive zunanjosti, je nastopal že v svoji mladosti zelo samozavestno. Videlo se mu je, da bo resen značaj in v poznejšem življenju človek, ki pač dobro vé, kaj hoče.

Jurče, bolj drobne postave ter okroglih in zdravo rdečih lic, se je odlikoval zaradi svoje zgovornosti. Rad je zidal gradove v oblake in razodeval svoje načrte tovarišem.

Med njimi pa se je nahajala, kot edino žensko bitje, Katrcia, drobno in nekoliko bojazljivo dekle. Samo ob sebi je bilo razumljivo, da so jo imeli fantje pod svojim poveljstvom. Pri taki premoči ji ni preostajalo drugega, kakor ubogati.

Vsi štirje, doma iz ene vasi, so bili v zadnjem šolskem letu oproščeni pouka, da so pasli živino svojih domačij po bližnjih pašnikih, pa tudi po oddaljenejših gozdovih onkraj potoka Bistrice, pod tako imenovanim »Kapelčnim in Suhim vrhom«.

Takrat so odgnali na pašo že na vse zgozdaj, ko je še ležala rosa na travi in so komaj zasvetili prvi sončni žarki. Toda šele pozno na večer, ko je sonce že zatonilo za vrhovi gora, so zopet prignali domov.

Do sitega napašena je bila živina, mladim pastirjem pa so navadno že krulili želodci, kajti dan na paši je bil dolg. Malica pa, ki so jo dobili s seboj skrbno spravljeno v prtenih malhah, pogostokrat ni zadostovala za ves dan. V popoldanskih urah dostikrat ni bilo kaj več za odgrizniti, kajti življenje in gibanje na svežem zraku je povzročilo dober tek. Le kašno jabolko je še povaljano ležalo v zadnjem kotičku malhe.

Nekega lepega sončnega dne so pasli za »Smrečicami«, v prijazni ravnici sredi zelenih gozdov. V neposredni bližini je milu žuborel potoček Radiša v svoji zelenomodri barvi, čist in prozoren, da si lahko videl na dnu vsak kamenček. Temu potočku so nekoč domačini pripisovali zdravilno moč ter hvalili dobrodelni učinek njegove vode na človeško telo. Toda eno veliko napako je imel, in sicer, da se je v poletni vročini, če dalj časa ni deževalo, rad posušil.

Iz stolpa podgorske cerkve je ravnokar odzvonilo poldan. Sonce je stalo visoko na nebu in vroči žarki so oblivali zemljo. Nobena meglica ni plavala po širnem oboku, samo sem od zapada je rahla sapica

vela skozi gozdove. Ptice pevke so utihnile in celo rožice na ravnici so povsile svoje pisane glavice. Živina si je poiskala zavetišče v senci košatega drevja in polegla. Le tu in tam se je še oglasil kak zvonec, obešen okoli vratu posameznih živali.

To je bil čas oddiha tudi za mlade pastirje. Fantje so sedli v mehko travo pod senčnatim grmom in eden izmed njih je privlekel iz žepa šopek starih kart. Ni trajalo dolgo in vsi trije so bili z vnemo pri igri. Katrci pa, ki se je bila usedla na štor ob bregu potoka ter zasledovala veselo igro valov, so še posebno naročili, da naj dobro pazi na živino, da se kakšno govedo ne oddalji od skupine, ker ga bo morala iti prav sama iskati. Toda živina je mirovala in Katrcia je lahko ostala s svojimi mislimi in sanjami ob žuborečem potočku. Spremljala ga je na njegovem teku prav do združitve z »Bistrico« in še dalje do skupnega izliva v mogočno reko Dravo.

Naenkrat se je Katrci zazdelo, da se okoli nje nekaj izpreminja. Sonce je zgubilo moč svetlobe in preko Radiše so se počasi priplazile čudne sence ter v hipu zajele potoček in ravnico, ki je bila ravnokar še vsa v sončnem svitu. Vsa začudena se je Katrcia ozrla okoli sebe in zazdelo se ji je, da se mrači. Nato je uprla svoj pogled v nebo, kjer se ji je nudil izreden prizor, kakršnega dotlej še ni doživela. Pred sonce se je počasi pomikala luna ter ga zastirala bolj in bolj. Že je ležala vsa narava v blede mesečini.

To so naposled opazili tudi v igro zamaknjeni fantje. Utihnili so in se spogledali, kakor da so si postali tuji. Potem pa so kakor na ukaz vrgli karte v travo ter poskočili kvišku. Z zasenčenimi očmi so se zazrli v čudo, ki se odigrava na jasnem nebu.

»Sonce mrči« — se je oglasil Tine in hkrati so se spomnili vsi, da so se nekaj takega že učili v šoli. Nato se je začel živahen pomenek o sicer skromnem, toda zanje vsekakor pomembnem znanju.

Nekdo pa je bil, ki ga vse to prav nič ni zanimalo.

Pod staro smreko, na katere spodnji veji so visele malhe z malico, je stal krepak vol z širokimi rogov, podjetno dvigal svoj debeli vrat ter hlatal po prvi gosegljivi malhi. Nikakor se ni pustil motiti pri tej svoji okusni pojedini, ne od popolnega sončnega mrka, še manj pa od senc, ki so se kakor pošasti plazile skozi tihi gozd. Kmalu je izginila prva malha z vsebino vred v njegovem požrešnem žrelu. Le pas je obvisel na veji ter se žalostno gugal sem ter tja. Ko se je vol ravnokar začel stego-

vati po naslednji malhi, se je Katrcia slučajno ozrla v to smer in opazila, kaj se godi tam pod smreko. Svojim očem ni mogla verjeti, da bi bilo kaj takega sploh mogoče! Tako se ji je vse skupaj čudno zdelo, da se je na glas zasmejala in plosnila z rokami. Tako je opozorila tovariše na drugi izredni dogodek tega pomembnega dne.

Prvi se je dejstva zavedel Matej. Pograbil je svojo lepo izrezljano palico in se spustil v tek proti volu. Z glasno kletvico na ustnicah je udrihal vola po plečih, da jo je ta skokoma pobrisal v bližnje grmičevje in obstal v gošči, kjer se je pač zopet čutil varnega pred jeznim zasledovalcem. Zadovoljno si je začel oblizovati gobec in sukati glavo nazaj proti smreki in njenim dobrotam.

Ko so naposled pregledali malhe, je Jurčev obraz postajal vedno daljši, kajti požrta malica je bila ravno njegova.

V Katrcinem srcu pa se je nehote ogla-

silo nekoliko pritajene škodoželjnosti. Škoda, da ni vol vse tri malhe požrl, si je mislila! To bi bila samo pravična kazen zato, ker me pošiljajo tolikokrat na dan zaganjat, medtem ko se oni zabavajo s kartami, ali pa pokajo z biči, da odmeva po vsem gozdu. Toda le za trenutek se je vdajala takim mislim. Hkrati se ji je Jurče že zasmilil in sram jo je postalo.

Ko sta mu naposled tovariša odstopila del svoje lastne malice, tudi Katrcia ni hotela zaostati. Rade volje mu je ponudila precejšen kos kruha, namazanega z zaseko. Zopet so posedli v travo, da zaužijejo tisti dan na takšen način prikrajšano malico.

Medtem pa se je tudi sonce oprostilo luninega objema in vnovič začelo obsevati »Smrečice« in prijazno ravnico. Njegovi svetli žarki so zopet pobožali rožice, se skupali v nizkih valovih Radiše ter posvetili med grmičevje in drevje, da so se zalesketale suhe bilke na tleh.

N. K.

RABINDRANATH TAGORE:

Prikazen (INDIJSKA PRIPOVEDKA)

Ko se je stari mož pripravljaj na smrt, so po vsej deželi zatarnali: »Gospod, kako bo brez tebe?«

On se je vznemiril in začel premišljevat: Gorje! Kdo jim bo preprečil, da zapuste pravo pot, ko mene ne bo več?«

Bogovi so uslišali prošnjo ljudstva in sklenili, da naj ostane stari mož naprej v deželi kot prikazen. Človek umre, duhovi pa ne umirajo in tako je ljudstvo spet dobilo svoj dušni mir.

Ako začneš misliti na bodočnost, ni konca ne kraja skrbi. Ako pa se tvoje oči uprejo zgolj v preteklost, potem skrbi minejo. Vso odgovornost lahko zvrneš na pleča preteklosti, ki živi naprej v sedanjosti kot prikazen.

Kakorkoli že, nekateri ljudje so vendar začeli kuhati svoje misli, namesto, da bi si bili poiskali zanesljivega vodnika v preteklosti. Toda takoj se je pojavila prikazen, jih povlekla za ušesa. Njenim koščenim prstom ni bilo moč uiti.

Z zaprtimi očmi in zapečatenimi možgani je ljudstvo pod vodstvom prikazni živelo naprej. Modrijani so dejali: »Nekoč, v dobrih časih, je bila povsod na svetu navada, da so živeli z zaprtimi očmi. Črvi brez oči, ki so bili prva živa bitja po ustvaritvi sveta, so živeli tako. Drevesa in grmi pa tako modri, da še danes žive na isti način.«

Ljudstvo, ki je bilo obsedeno po prikazni, je poslušalo besede modrijanov. Pri tem ga je prevzemal ponos in veselje, da živi tako, kot predniki ter da ohranja navade črva brez oči, ki je bil na začetku vsega.

Dežela je bila obdana z obzidjem kot je

ča. Ti zidovi so bili sicer nevidni, a nihče ni vedel, kako jih preplezati in iz njih uiti. Ljudje v tej ječi so delali kot sužnji pod vodstvom prikazni. Težko delo in muka so ljudem dobro deli, kajti v njih se ni zbudila misel upora. Spričo tega je v kraljestvu sicer marsičesa primanjkovalo, kot obleke, hrane, zdravja — nikdar pa ni primanjkovalo miru.

Tako so potekali dnevi eden za drugim. Ljudstvo je živelo v zadovoljstvu in se je kot na kol navezano jagnje ravnalo po železnih zapovedih starodavnosti, ki jih je bila postavila prikazen.

Potem pa so se začele težave. Gospodstvo prikazni se ni razširilo na nobeno drugo ljudstvo na zemlji. In zato so se v drugih deželah kolesa napredka vedno hitreje vrtela. Bila so ljudstva, ki niso dala niti kapljice svoje življenjske krvi, da utešijo jezo prikazni. Zato so ta ljudstva z neporabljenimi silami bila neverjetno živahna.

Modrijani so odprli knjige mrtve preteklosti in soglasno oznanili: »Ni jim moč nič očitati, prav tako pa tudi ne prikazni, našemu gospodarju. Vsega so krive težave in potem: S kakšno pravico so se vobče pojavile?«

Ljudstvo je poslušalo in bilo potolaženo.

Toda kogar koli je že zadevala krivda, težave so vedno bolj naraščale. Polja so postala puščave in ljudje so si belili glavo: Kako plačati najemnino za polja, ki niso rodila več?

(Konec na 8. str.)

JULES VERNE:

Potovanje na Luno*)

Seveda navadna tehtnica te razlike ne bi pokazala, kajti utež bi bila ravno tako lažja kakor predmet na tehtnici; toda bruto tehtnica na vzmet, katere napetost ni odvisna od privlačnosti, bi izgubo teže natančno zaznamovala.

Kakor vemo, je privlačnost oziroma težnostna sila, sorazmerna z maso teles in v obratnem razmerju s kvadratno razdaljo. Iz tega sledi tole: če bi bila zemlja v vsemirju sama (recimo, da bi bilo vseh drugih nebesnih teles hipoma konec) potem bi po Newtonovem zakonu kroglja tehtala toliko manj, kolikor bi se svoje teže nikdar popolnoma izgubila, kajti privlačnost zemlje bi učinkovala na katero koli razdaljo.

Toda v našem primeru je moral priti trenutek, ko izstrelak ni bil več podrejen zakonom privlačnosti, tudi če ne štejemo drugih nebesnih teles, ki niso imele nanj nobenega učinka.

Kajti pot izstrelka je vodila od zemlje do lune. Čim bolj se je oddaljeval od zemlje, tem bolj se je privlačnost zemlje manjšala, in sicer v obratnem razmerju s kvadratno razdaljo, privlačnost lune pa se je v istem sorazmerju večala. Na neki točki sta se obe privlačnosti izravnali in

tam ni imela kroglja nobene teže več. Če bi bili masi lune in zemlje enaki, bi našli to točko v enaki razdalji od obeh teh dveh nebesnih teles. Toda če upoštevamo razliko njunih mas, lahko izračunamo, da leži ta točka na deveti desetini potovanja, to je v razdalji 312.456 kilometrov od zemlje. Na tisti točki bi vsako telo, ki pa ne bi imelo v sebi nobene sile, obtičalo za vedno, kajti obe nebesni sili bi ga privlačevali z enako silo in nič bi ga ne nagibalo bolj k enemu kakor k drugemu.

Če bi bila gonilna sila natančno preračunana, bi moral izstrelak doseči to točko s hitrostjo, enako ničli in izgubiti vso težo hkrati z vsemi stvarmi v njem.

Kaj bi se torej zgodilo? Možnosti so bile tri. Če bi izstrelak ohranil še nekaj hitrosti in priletel čez točko enake privlačnosti, bi padel na luno zaradi premoči lunine privlačnosti nad privlačnostjo zemlje. Če bi mu zmanjkalo hitrosti za dosego ravnotežne točke, bi padel nazaj na zemljo zaradi premoči zemeljske privlačnosti nad privlačnostjo lune.

Če bi pa njegova hitrost zadostovala ravno za dosego te točke, ne pa za polet čez njo, bi obvisel na tej točki za vedno, kakor baje plava Mohamedov grob v sredi med najvišjo in najnižjo točko neba.

Tak je bil položaj, katerega posledice je Barbicane svojim sopotnikom jasno razložil. Seveda ju je to silno zanimalo. Kdaj bi pa vedeli, da so dosegli tisto točko

enake privlačnosti, ležečo v razdalji 312.456 kilometrov? Natančno takrat, ko bi niti sami v kroglji zaprti predmeti ne imeli nobene teže več.

Dotlej so potniki sicer ugotovili, da težnost čedalje bolj pojema, niso pa še opazili, da bi je sploh ne bilo več. Tisto jutro okrog enajstih dopoldne pa se je Nichollu izmuznil iz roke kozarec, a namesto da bi padel na tla, je obvisel prosto v zraku.

— Oho! je zaklical Michel Ardan, dočakali smo malo zabavne fizike!

Takoj so začeli spuščati iz rok razne predmete; orožje, steklenice in vse drugo. Vse je obviselo v zraku kot začarano. Tudi Diano je Michel »obesil« v prostor brez kake take zvijače, kot sta jo uporabljala Caston in Robert. Sicer pa psica ni menda niti opazila, da plava v zraku.

Kljub vsej znanstveni razlagi so naši trije pustolovski potniki kar onemeli od presenečenja, ko da jih je zaneslo na področje čudežev. Začutili so, da njihovo telo teže močno pogrča. Če so iztegnili roko, se ni več skušala pobesiti navzdol. Glava se jim je lahkotno gugala na ramenih. Noge se niso več oprijemale tal. Bili so podobni pijancem, ki se jim oporišča izmikajo. Človeška domišljija je že izumila ljudi brez svetlobe ali brez sence! Tu pa jih je resničnost v obliki ravnotežja dveh privlačnosti ustvarila kot ljudi, ki niso čutili

nobene težave več in tudi sami niso nič tehtali.

Michel se je nenadoma silovito pognal od tal in obvisel v zraku kakor menih na Murillovi sliki »Angelska kuhinja«. Prijatelja sta se mu v nekaj trenutkih pridružila in trojica je na sredi krogle predstavljala čudežen »vnebohod«.

— Neverjetno! Ali smemo verjeti svojim očem? Ali je to sploh mogoče? je vzkliknil Michel. Ne! In vendar to res doživljamo. Oh! če bi nas bil Rafel takole videl, kakšno vnebovzetje bi bil vrgel na platno!

— Vnebovzetje ne more dolgo trajati, je odgovoril Barbicane. Ko bo kroglja preletela nevtralni pas, nas bo luna pritegnila nase.

— Potem bomo pa stali z nogami na stropu, je odgovoril Michel.

— Ne, je rekel Barbicane; težišče izstrelka je spodaj, zato se je polagoma zaobrnil.

— In tedaj se bo naša oprema in ropotija prekrucnila od tal do stropa!

— Pomiri se, Michel, je odgovoril Nicholl. Nobene prekucije se nam ni treba bati. Noben predmet se ne bo premaknil, kajti kroglja se bo obračala tako počasi, da ne bomo tega niti čutili.

— Tako je, je povzel Barbicane, in ko bo prešla točko ravnotežja, jo bo teža spodnjega dela zanesla v navpični črti na luno. Preden pa se bo to zgodilo, moramo preleteti nevtralni pas.

(Dalje prihodnjič)

Prikazen

(Nadaljevanje s 7. strani)

Na pokopališčih je zatulil divji veter in razglasil po deželi, kot da bi se krohotal mrtvec: Plačajte z vašo častjo, plačajte z vašo srčno krvjo, z vašo dušo!

Kadar so se pojavljale težave in vprašanja, so prihajala v množicah. In tako se je pojavilo še eno vprašanje: »Ali bo gospodstvo prikazni večno trajalo?«

Dedje in babice so se neizrečeno razburili: »Nikdar v svojem življenju nismo slišali o takem vprašanju. Saj sploh ni moč misliti na spremembo naše vladavine!«

Toda predrzna mladina se s tem odgovorom ni zadovoljila. Postajala je nesramna in govorila: Zlepa ali zgrda se bomo te prikazni znebili!

Uradniki prikazni so se pa prezirljivo smehljali: »Le poskusite! Bomo videli, ali vam bo uspelo narediti luknjo v nevidno obzidje?«

Resnica je bila, da preteklost ni bila ne mrtva in ne živa — ona se je spremenila v prikazen. Ni pretresla dežela, toda odšla ali izginila tudi ni.

Eden ali dva izmed mož, ki si podnevi od strahu niti ust nista upala odpreti, sta v nočni temi vprašala prikazen: »Gospod, ali ne bi bil čas, da greš od nas?«

»Vidva bedaka«, se je zasmejala prikazen, »kako naj izginem, dokler vi sami ne želite, da se poberem?«

»Toda gospod«, sta tarnala, »mnogi izmed nas se strašno boje.«

Prikazen se je zopet zasmejala in dejala: »Vaš strah je glavni steber mojega gospodstva.«

VELIKA IZBIRA

GOTOVE BLUZE,
BLAGO ZA LETNO OBLEKO
PERILO IN NOGAVICE

L. Maurer

KLagenfurt, Alter Platz 35

Strokovna trgovina za umetne cvetlice, mirte in
damske klobuke

Frinzel

KLagenfurt, Alter Platz 34

STROKOVNA TRGOVINA za dežna oblačila:
Ballon, Popeline in Loden plašči ter Anorake.
Sprejemamo tudi popravila gumijastih oblačil.

V. Tarmann

KLagenfurt, Völkermarkter Strasse 16

Kauf gut!

Kauf billig!

Kauf bei

SAMONIG

in Villach am Samonig-Eck

Radio aparati
Šivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI

Radiohaus
KERN

Klagenfurt, Burggasse

Ugodna plačila na obroke

MEDGORJE

(Nadaljevanje s 4. strani)

na v muzej. Po ogledu dožve palače smo si ogledali baziliko sv. Marka. Nismo se mogli načuditi lepoti te bazilike. Vsi stropi se blestijo v mozaiku, oltarji pa v gladkem marmoru. Pri Marijinem oltarju smo s pesmijo počastili majniško Kraljico. Po ogledu bazilike smo si ogledali še — to edino mesto na morju — Benetke iz 100 metrov visokega zvonika. Ni potrebno hoditi po stopnicah, samo dve minuti in te dvigne električno dvigalo v višino 84 metrov. V krasnem sončnem dnevu se nam je nudil lep pogled po morju, mestu in okolici. Po ogledu znamenitosti smo zopet vstopili na ladjo in se z njo vozili po morju. Proti večeru smo se poslovili od lepih Benetk in v omnibusu nadaljevali našo vožnjo proti Padovi.

Pripeljali smo se na trg sv. Antona, kjer je bilo v romarski hiši za nas pripravljeno, da se okrepčamo in odpočijemo. Zjutraj na binkoštni ponedeljek smo imeli v baziliki sv. Antona tri sv. maše na oltarju oz. grobu sv. Antona. Prvo je daroval preč. g. dr. Cigan, drugo g. ravn. Alojzij Nemec, pri tretji sv. maši pa je zadonela naša pesem, ki je pritegnila okrog nas množico ljudstva, ne samo Italijanov, ampak tudi Dance, Švicarje, Nemce in Francoze, ki so prišli z omnibusi k sv. Antonu na božjo pot. Po končani sv. maši pred zakristijo, ko se je vračal voditelj romanja od oltarja sv. Antona, ga je rektor bazilike objel in s solznimi očmi rekel takole. »Danes smo doživeli nebesa na zemlji, takega petja še nismo slišali, tu je pela duša, takega petja bi se nikoli ne naveličali. Poglejte

vse naše redovnike smo sklicali skupaj, da so vas poslušali. Pridite večkrat, da bomo še doživeli, kar smo danes slišali v naši baziliki.«

Po sv. maši smo si ogledali veličastno baziliko z 7 velikimi kupolami, a najvažnejši je relikviarij-kupola z ostanke svetnikov. Videli smo po 700 letih še nestrohnjeni jezik sv. Antona, njegovo glavo in druge znamenitosti, ki so zgodovinsko važne. Nato smo si ogledali mesto Padovo. Ob 1. uri popoldne pa smo se poslovili od Padove in se napotili proti domu. Ustavili smo se še v št. Danijelu ob Tagliamentu, kjer smo v farni cerkvi imeli slovesni blagoslov. Cerkevni pevski zbor je pel litanije Matere božje, pri orglah pa je spremljal g. dr. Cigan. Proti večeru smo dospeli na državno mejo, kjer so nas obmejne oblasti lepo pozdravile, nato smo nadaljevali pot proti domu.

Tako lepega razpoloženja, veselja in petja gotovo še nikoli nismo doživeli v življenju kot prav na tem našem potovanju. Vsem 45 romarjem gre vsa čast za njih vzorno obnašanje in njih lep vzgled pobožnosti, ki so ga dali zlasti na Stari Gori s prejemom svetih zakramentov, kot tudi ob obisku v Benetkah in pri sv. maši v Padovi. Zato ni nič čudno, če je vse to vplivalo, da je res duša pela v srcih vseh in je vse to vzbudilo pozornost, občudovanje in hvaležnost v vernikih, ki so nas poslušali v vseh treh veličastnih svetiščih. Romanje samo pa ostane vsem v najlepšem spominu.

Naj bo javno izrečena zahvala prečastitemu dr. Ciganu in medgorskemu cerkvenemu pevkemu zboru za petje v cerkvah, prav tako pa tudi vsem ostalim romarjem, ki so zlasti v skupnem petju pomagali, vsem pa za njih dober vzgled in lepo obnašanje ter veselo razpoloženje!

Trgovska hiša kvalitetnega blaga

LODRON

Zavese, preproge, tekači, prešite odeje, žimnice, posteljno perilo, ležalni stoli, talne obloge, posteljno perje.

Villach - Beljak, Lederergasse 12

**Štedilnike, peči
kmetijske
potrebščine**

ugodno in na obroke pri

Hans Wernig

Klagenfurt, Paulitschgasse (Prosenhof)

Otroški vozički — Moško in damsko
perilo — Hubertus plašči za otroke

Hans Thomasser

TRGOVSKA HIŠA

VILLACH, WIDMANNGASSE 32

Bluze

Jopiči

Plašči

Ros König

Klagenfurt, Bahnhofstraße 9

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

NEDELJA, 5. 7.: 7.30 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PO-NEDELJEK, 6. 7.: 14.00 Poročila, objave. Pregled sporeda. Glasba in zanimivosti od tu in tam. — 17.55 Za ženo in družino. — TOREK, 7. 7.: 14.00 Poročila, objave. Ura pesmi. — SREDA: 8. 7.: 14.00 Poročila, objave. 5 minut za čebelarje. Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 9. 7.: 14.00 Poročila, objave. Kulturni koledar. — PETEK, 10. 7.: 14.00 Poročila, objave. Akustični mladinski list. — SOBOTA, 11. 7.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Filmska ocena

ZNAKI ZA OCENO FILMOV: I = priporočljiv za vse; II = priporočljiv za odrasle in zrelejšo mladino; III = za vse; IV = za odrasle in zrelejšo mladino; IVb = za odrasle s premislekom; V = odsvetujemo; VI = odklanjamo; + ga priporočamo; ++ film je res vreden, da si ga ogledamo.

FLIBERK

Sobota in nedelja, dne 4. in 5. VII.: Herz ohne Gnade (IVa). Torek in sredo, dne 7. in 8. VII.: Heisse Lippen kalter Stahl (IVb).

ST. JAKOB V ROZU

Sobota, dne 4. VII.: Stadt der Verlorenen (IV). Nedelja, dne 5. VII.: Rendezvous in Wien (IVa). Torek, dne 7. VII.: Heisse Küste (IV). Četrtek, dne 9. VII.: Flug nach Hongkong (IV).

BISTRICA V ROZU

Sobota, dne 4. VII.: Polikuschka (III). Nedelja, dne 5. VII.: Scampolo (III). Sreda, dne 8. VII.: Terror in Block H (IV).

POZOR!

Dobro preberite, preden kaj kupite!

Pri vseh vaših nakupih v vrednosti nad 200.— šil. pri firmah, ki so zgoraj navedene, vam povrnemo vozne stroške s področja Koroške ali vam pa plačamo naročnino za »Naš tednik-Kroniko« za 2 meseca. Pri večjih nakupih, kot je n. pr. pohištvo, radioaparati, pralni, šivalni ali kmetijski stroji, pa vam omogočamo ugodna plačila na obroke brez odbitkov. — Pošljite plačilni (blagajniški) blok o nakupljenem blagu in vozno karto ali pa ju osebno prinesite oglašnemu oddelku uprave našega lista v Celovcu, Viktringer Ring 26.

K. Sekerka
AUSGERECHNET

KLagenfurt 10.-Oktoberstr.
(neben Kino Prechtl)

MÖBELHAUS

STADLER
KLagenfurt

Theatergasse 4

Das Haus der guten Möbel

4 Vorteile:

1. Riesenauswahl - über 100 Ausstattungen
2. Die besten und billigsten Möbel Österreichs. Hartholzschlafzimmer von S 3.900
3. Ratenzahlung ohne Aufschlag, ohne Zinsen
4. Zustellung frei Haus mit eigenem Spezialauto

GRÖSSTE AUSWAHL IN:

Polstermöbeln, Teppichen, Matratzen;
Vorhangstoffe zu sehr mäßigen Preisen

SW-MÖBEL - VERKAUFSSTELLE

Beratung durch eigenen Architekten!

Radlmayr

nomaga varčevati!

Theresienthaler-
tkanina pri

RADLMAYR

BELJAK - VILLACH